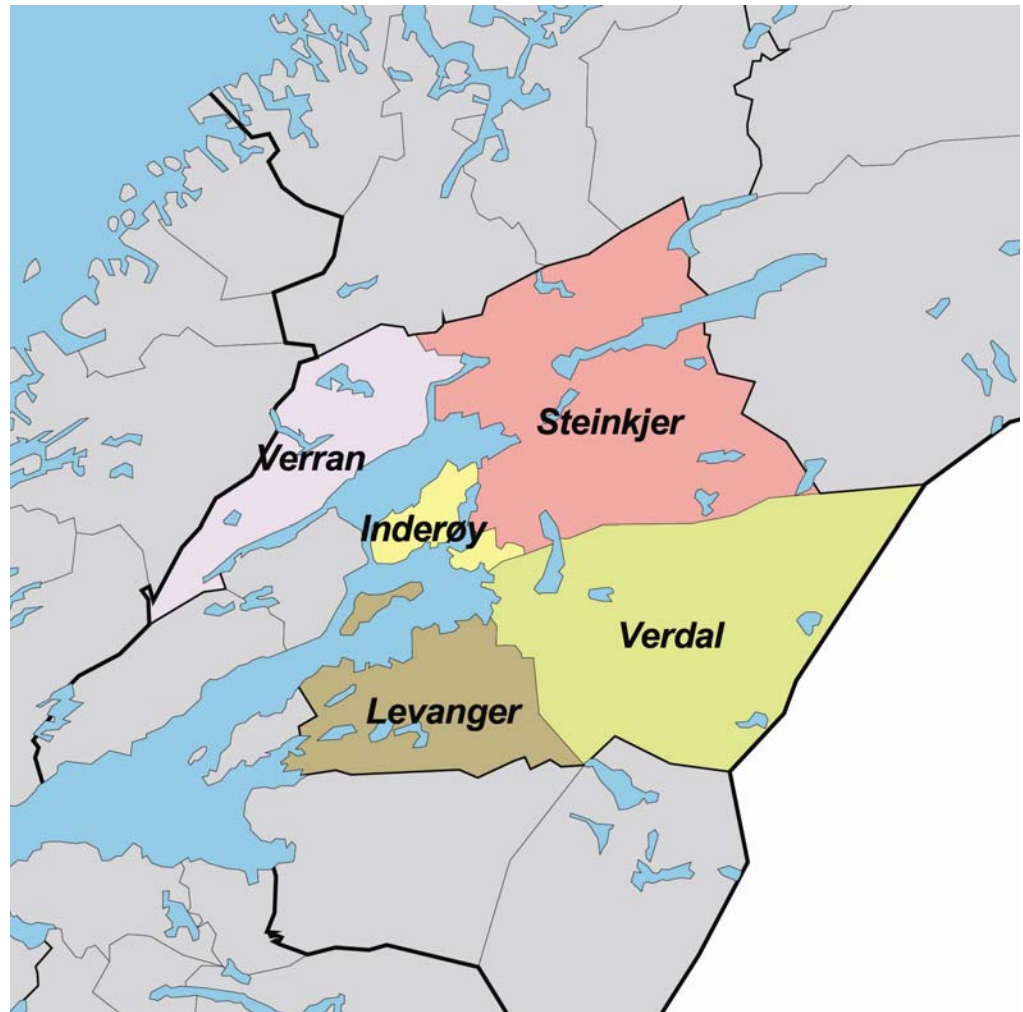

Næringsanalyse Innherred

Knut Vareide og Audun Thorstensen
Telemarkforskning-Bø
Arbeidsrapport 30/2007

Forord

Denne rapporten er laget på oppdrag fra Steinkjer Næringssselskap AS og Innherred Vekst AS.

Hensikten med rapporten er å få fram en situasjonsanalyse som beskriver viktige og relevante utviklingstrekk for Innherred, som omfatter kommunene Verran, Steinkjer, Inderøy, Verdal og Levanger.

Det er laget tre næringsanalyser for Innherred tidligere, og denne fjerde næringsanalysen for Innherred er oppdatert med tall for 2006.

Knut Vareide ved Telemarksforskning-Bø har gjennomført analysene og skrevet rapporten, med bistand fra Audun Thorstensen. Det er brukt data fra SSB og egne analyser med bruk av data over regnskap fra alle regnskapspliktige foretak i Norge.

Rapporten ble laget i perioden september-november 2007.

Bø, 25. november 2007

Knut Vareide

Innhold:

Sammendrag	7
Befolkning	9
<i>Befolkningsutvikling i Innherred</i>	9
<i>Befolkningsutvikling i kommunene etter 1951</i>	9
<i>Befolkningsutvikling siste ti år</i>	10
<i>Folketallet i Innherred sammenliknet med andre regioner</i>	10
<i>Aldersfordeling</i>	11
<i>Kart med befolkningsendringer</i>	12
Attraktivitetsbarometeret for regioner	14
<i>Hva forklarer regional attraktivitet?</i>	15
<i>Attraktivitet i kommunene</i>	16
<i>Hva forklarer attraktivitet i kommunene?</i>	17
Sysselsetting	18
<i>Utviklingen i Innherred</i>	18
<i>Regionene i Trøndelag</i>	18
<i>Utvikling i de ulike bransjene</i>	19
<i>Strukturendringene</i>	19
<i>Arbeidsplassutvikling i kommunene</i>	20
<i>Private arbeidsplasser i kommunene</i>	20
<i>Kart med endring i sysselsetting regioner</i>	21
<i>Kart med vekst i privat sysselsetting, kommuner</i>	22
Næringsstruktur	23
<i>Næringsstruktur i kommunene</i>	23
Pendling	24
<i>Nettopendling i kommunene i Innherred</i>	24
<i>Pendling i ulike regioner</i>	24
<i>Utpendling fra Innherred</i>	25
<i>Innpendling til Innherred</i>	25
Nyetableringer	26
<i>Etableringer i Innherred og andre regioner</i>	26
<i>Nyetableringer kommunevis</i>	27
<i>Faktisk og forventet etableringsfrekvens</i>	27
<i>Kart over etableringsfrekvens i regionene</i>	28

Vekst	29
<i>Andel vekstforetak i Innherred, Nord-Trøndelag og Norge</i>	29
<i>Andel vekstforetak i Innherred og andre regioner</i>	29
<i>Utvikling i veksten i kommunene</i>	30
<i>Vekst i kommunene i Nord-Trøndelag</i>	30
Lønnsomhet	31
<i>Lønnsomhet i Innherred, Nord-Trøndelag og Norge</i>	31
<i>Lønnsomhet i Innherred og andre regioner</i>	31
<i>Utvikling lønnsomhet i kommunene i Innherred</i>	32
<i>Lønnsomhet i kommunene i Nord-Trøndelag</i>	32
Næringslivsindeksen	33
<i>Utvikling av næringslivsindeksen</i>	33
<i>Delindekser i Innherred</i>	34
<i>Næringslivsindeks kommuner</i>	34

Sammendrag

Denne rapporten er utarbeidet av Telemarksforskning-Bø, og er en oppdatering av tidligere næringsanalyser. Datagrunnlaget er regnskap fra alle foretak fra 1998-2006, Enhetsregisteret og diverse statistikk fra SSB. Analysen er ment å være faktagrunnlag for strategisk næringsplanlegging, og en tilstandsanalyse som viser næringslivets status og utvikling i regionen.

Analysen viser at Innherred har hatt vekst i befolkningen i de siste åtte årene, etter en periode med nedgang i befolkningen. Veksten er imidlertid ganske svak, og langt under landsgjennomsnittet. Innherred har netto utflytting til andre regioner i landet, men oppnår vekst i befolkningen gjennom fødselsoverskudd og innvandring fra utlandet.

I rapporten har vi også presentert resultater fra attraktivitetsbarometeret for regioner og kommuner. Attraktivitetsbarometeret analyserer flyttestrømmene mellom kommuner og regioner i landet på bakgrunn av utviklingen i antall arbeidsplasser. Innherred er, som region betraktet, middels attraktiv. Den forholdsvis lave utflyttingen fra Innherred til andre deler av landet er omtrent som forventet ut fra utviklingen i antall arbeidsplasser i regionen.

Innherred har hatt høyere vekst i private arbeidsplasser enn landsgjennomsnittet de siste årene, men lavere vekst i offentlige arbeidsplasser. Det er spesielt Verdalen som har hatt sterk vekst i private arbeidsplasser.

Etableringsfrekvensen i Innherred er lavere enn landsgjennomsnittet. Analysene viser imidlertid at dette hovedsakelig skyldes bransjestrukturen i regionen, og at antall nyetableringer er normalt når vi tar hensyn til dette.

Det er også en høy andel vekstforetak i Innherred. Andel lønnsomme foretak er også bedre enn landsgjennomsnittet.

Den samlede næringsutviklingen i Innherred, målt med næringslivsindeksen, som er basert på nyetableringer, vekst, lønnsomhet og størrelse i næringslivet, er middels. Regionen er rangert som nummer 43 av 83 regioner når det gjelder næringsutvikling. Innherred var rangert høyt i 2003 og 2004, men falt til langt under gjennomsnittet i 2005.

Det er imidlertid ganske store forskjeller mellom næringsutviklingen i de enkelte kommunene i Innherred. Verdalen har hatt en svært god næringsutvikling både i 2006 og i de siste årene, mens Verran har den dårligste næringsutviklingen av alle kommunene i fylket i 2006.

Befolkning

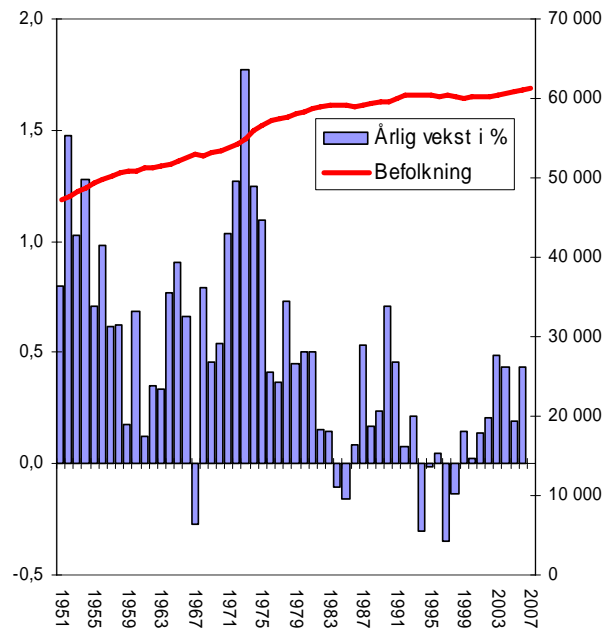
Befolkningsutvikling i Innherred

Befolkningen i Innherred nådde sitt hittil høyeste nivå i 2007, da befolkningen var på 61 302.

Befolkningen i Innherred økte raskt på 50-tallet, mens veksten stagnerte noe på 60-tallet. På 70-tallet opplevde regionen igjen en periode med befolkningsvekst.

I perioden fra 80-tallet og frem til i dag har befolkningsutviklingen i Innherred vært preget av stagnasjon.

Befolkningsøkningen i 2007 var på 270 personer, tilsvarende 0,4 prosent. Samme år økte befolkningen i Norge med 0,9 prosent. Innherred har i de siste årene hatt en lavere befolkningsvekst enn landet totalt.

Figur 1: Utvikling av folketallet i Innherred. Data fra SSB.

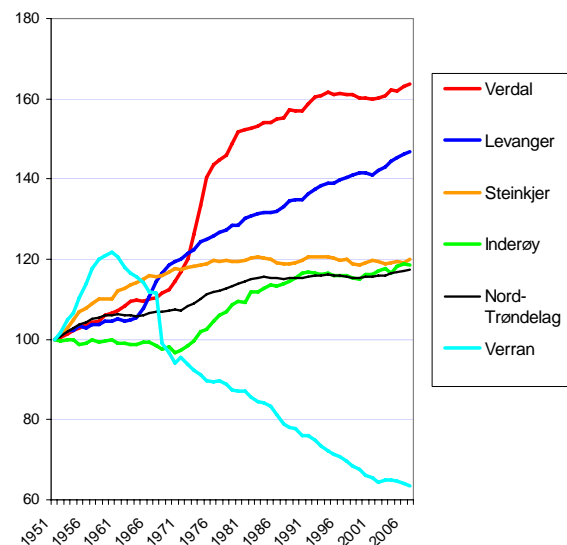
Befolkningsutvikling i kommunene etter 1951

I diagrammet til høyre er befolkningsutviklingen i de forskjellige kommunene i Innherred indeksert, slik at befolkningen i 1951=100. På den måten kan en sammenlikne utviklingen i kommunene.

Levanger og Verdal har hatt langt større befolkningsvekst enn de andre kommunene i Innherred i denne perioden. Verdal hadde sin vekstperiode på 1970-tallet, mens Levanger har hatt en mer jevn stigning.

Steinkjer og Inderøy har hatt en noe svakere vekst, omtrent som Nord-Trøndelag.

Verran opplevde en periode med vekst på 50-tallet, men har etter dette vært preget av til dels kraftig befolkningsnedgang.

Figur 2: Utvikling av folketall, indeksert slik at nivået 1951=100. Datakilde: SSB.

Befolkningsutvikling siste ti år

Innherred har et positivt fødselsoverskudd, som bidrar til vekst i befolkningen.

Fødselsoverskuddet har bidratt til vekst mellom 0,1 og 0,3 prosent av befolkningen de siste årene.

Innvandring fra utlandet har vært økende de siste årene, og utgjorde i 2006 en halv prosent av befolkningen.

Netto flytting mellom Innherred og andre deler av Norge har vært negativt de fleste årene. 2004 var det eneste av de ti siste årene med netto innflytting fra andre deler av landet.

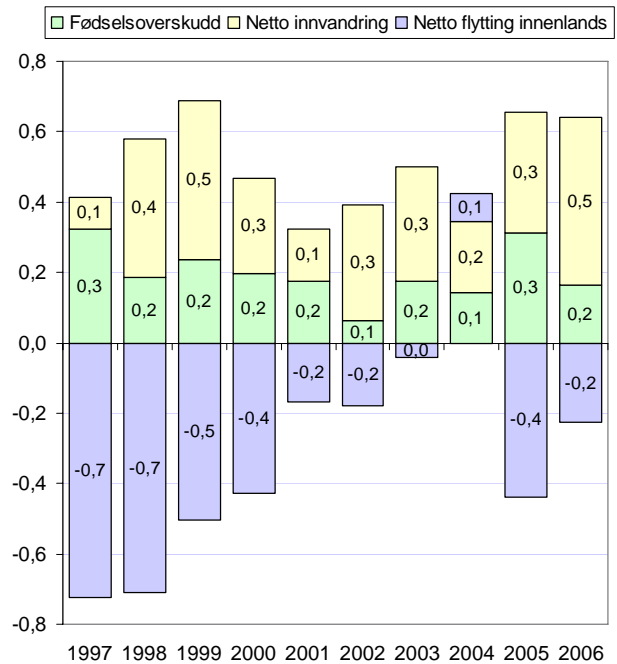
Folketallet i Innherred sammenliknet med andre regioner

I figuren til høyre, er befolkningsutviklingen de siste ti årene vist for Innherred sammenliknet med de andre regionene i Nord-Trøndelag.

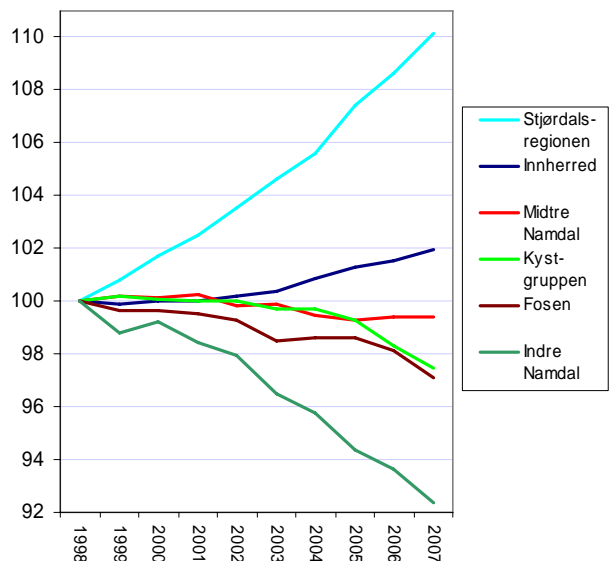
Stjørdalsregionen har langt høyere befolkningsvekst enn de andre regionene i fylket. Nærheten til det store og voksende arbeidsmarkedet i Trondheim er nok en viktig forklaring på dette.

Innherred har vekst i befolkningen, men veksten er langsam. Befolkningen har økt med omtrent to prosent på ti år.

De andre regionene i fylket har hatt nedgang i befolkningen. Verst stilt er Indre Namdal, som har hatt en nedgang på nesten åtte prosent de siste ti årene.

Figur 3: Utvikling av folketall i Innherred, fordelt på fødselsoverskudd, innvandring og innenlands flytting. Datakilde: SSB.

Figur 4: Utvikling av folketall i Innherred og sammenliknbare regioner, indeksert slik at nivået 1998=100. Datakilde: SSB.

Aldersfordeling

Alderssammensetningen i et område reflekterer for en stor del den historiske demografiske utviklingen. Det er spesielt flyttestrømmene som over tid avspeiles i aldersstrukturen.

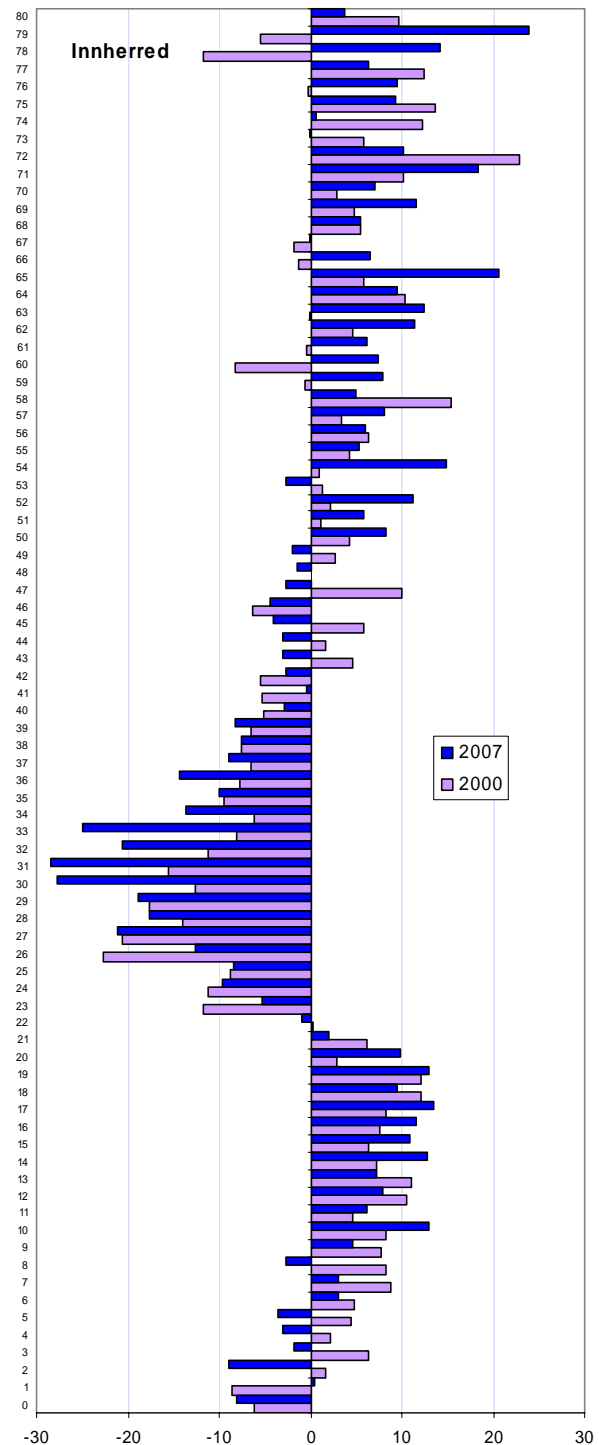
I figuren til høyre har vi sett på andelen av befolkningen i hvert alderstrinn, og sammenliknet denne andelen med tilsvarende andel for hele landet i 2000 og 2007.

Det som er karakteristisk for Innherred, er den lave andelen av unge voksne, det vil si personer fra 22 til 40 år. I denne aldersgruppen er andelen i Innherred i noen alderstrinn nærmere 30 prosent lavere enn på landsbasis.

Ettersom det er denne aldersgruppen som har små barn, blir det også en relativt liten andel barn opp til 10 år. Vi kan også se at "underskuddet" på unge voksne er noe større i 2007 enn i 2000.

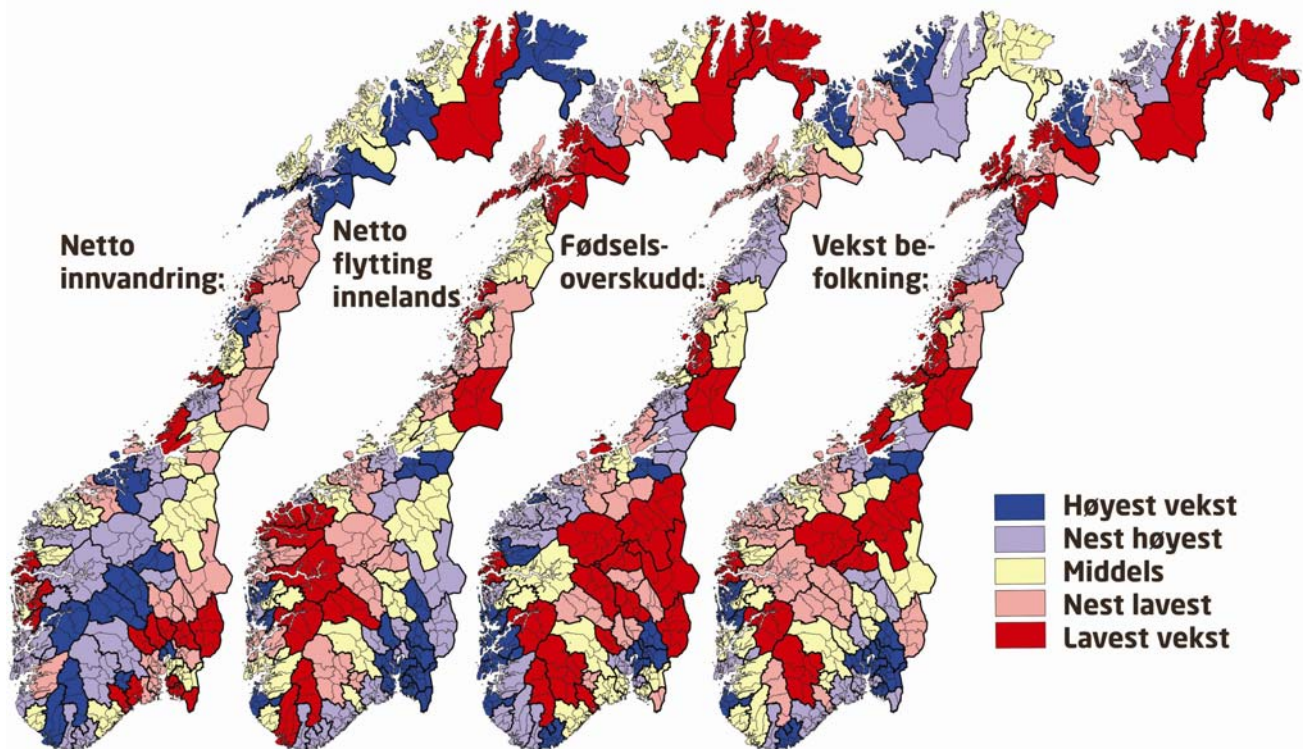
Fra 50 år og eldre, har Innherred samme, eller høyere andel enn landsgjennomsnittet. Dette indikerer at regionen har en viss innflytting i denne aldersgruppen.

Det ser ut til at mønstrene i aldersfordelingen forsterker seg i 2007. Andelen nyfødte i 2007 er lavere enn for 2000. Samtidig er det også økende underskudd i en del årsklasser mellom 25 og 35 år. Mange av årskullene blant de middelaldrende øker sitt overskudd.

Figur 5: Prosentvis avvik i andelen av befolkningen i ulike alderstrinn mellom Innherred og Norge, Data: SSB.

Kart med befolkningsendringer

Figur 6: Endring i folketall i 2006 og i perioden 2002-2006 i 83 regioner i Norge. Regionene er rangert i forhold til hverandre, slik at det er fem kategorier med like mange regioner i hver.

Befolkningsveksten kan splittes opp i tre komponenter: Fødselsoverskudd, innenlands flytting og netto innvandring.

De tre ulike komponentene i befolkningsveksten har helt forskjellige geografiske mønstre.

Innvandring fra utlandet bidrar relativt sterkest til befolkningsvekst i distriktene, spesielt i distriktene i Sør-Norge. Østlandet utenom Oslo, Bærum og Asker har relativt liten innvandring i forhold til folketallet. Alle regionene i landet har netto innvandring.

Innenlands flytting bidrar spesielt til vekst i det sentrale østlandsområdet, foruten storbyregionene Stavanger, Bergen og Trondheim.

Fødselsoverskuddet er høyest i de regionene som over tid har hatt netto innflytting. Flytterne er gjerne i alderen 20-30 år, og regioner med høy innflytting vil over tid få en alderssammensetning som er gunstig. Det er imidlertid også mange regioner på Vestlandet og Nord-Norge som har fødselsoverskudd, selv om disse har hatt høy utflytting. Det kommer av

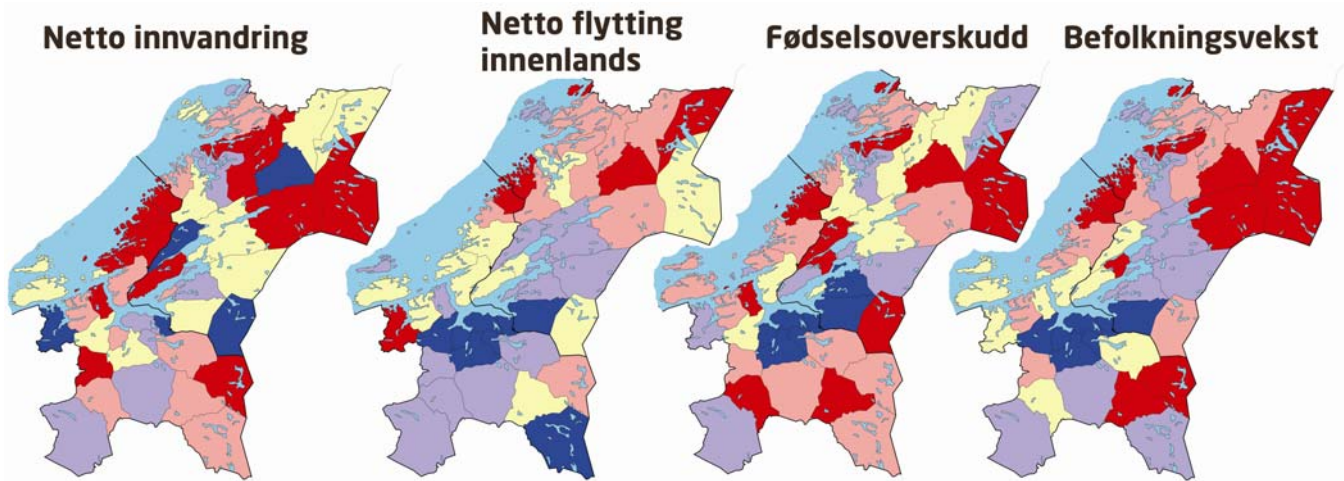
høyere fruktbarhet.

Vi kan se at Innherred er markert med gult når det gjelder innvandring. Regionen er dermed blant regionene med middels høy innvandring.

For innenlands flytting er Innherred også gul, dvs middels. Vi så tidligere at regionen hadde netto innenlands utflytting, men ettersom flertallet av regionene har netto innenlands utflytting, er regionen likevel middels.

Når det gjelder fødselsoverskudd er Innherred blant de med nest høyest overskudd. Dette antyder at kvinnene i regionen er fruktbare.

Innherred har til sammen en befolkningsutvikling bedre enn gjennomsnittet av regionene.

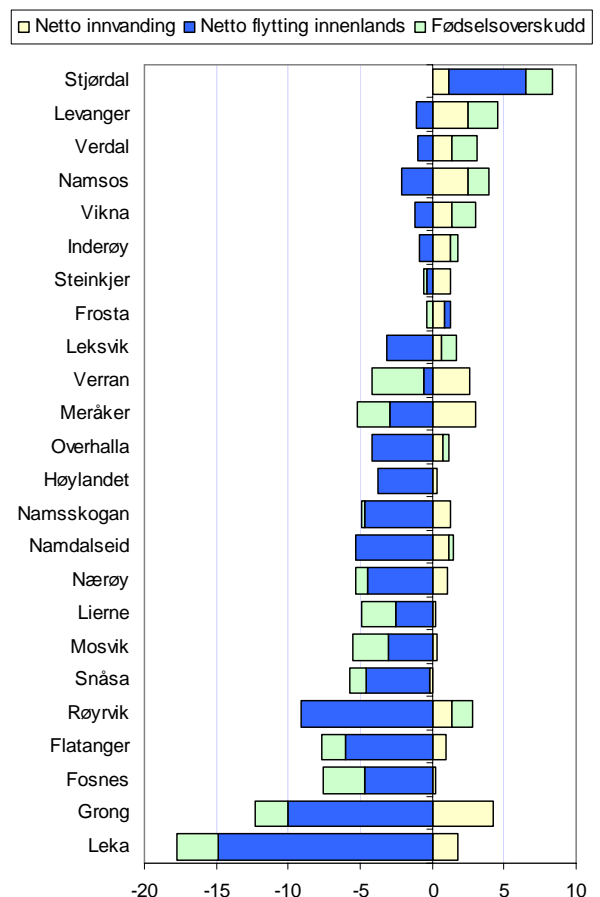

Figur 7: Befolkningsendringer dekomponert i perioden 2002-2006, netto endringer i forhold til folketallet. Fargene angir kommunens rangering i forhold til de andre kommunene i Norge.

Verran er blant kommunene med høyest innvandring fra utlandet, mens Levanger er blant kommuner med nest høyest innvandring.

Alle kommunene i Innherred er blant kommunene med nest best innenlands flyttebalanse. Vi kan se av figur 8 at alle kommunene i Innherred har netto innenlands utflytting. Etersom de største byene i Norge trekker til seg svært mange innflyttere, har flertallet av kommunene i landet netto utflytting. Den forholdsvis beskjedne netto utflyttingen fra innherredskommunene kvalifiserer dermed for kategorien nest best.

Verran er blant kommunene med høyest fødselsunderskudd. Levanger er på motsatt ende av skalaen, blant kommunene med høyest fødselsoverskudd.

Figur 8: Befolkningsendringer - dekomponert for kommunene i Nord-Trøndelag, i perioden 2002-2006.

Attraktivitetsbarometeret for regioner

Hensikten med attraktivitetsbarometeret er å måle regionenes stedlige attraksjonskraft, når det gjelder å trekke til seg innbyggere. Her presenteres resultater fra Attraktivitetsbarometeret 2007ⁱ.

Attraktivitetsbarometeret er basert på regionenes nettoflytting, fratrukket den statistiske effekten av endringer i det lokale arbeidsmarkedet. Det er innenlands netto flytting som er utgangspunktet.

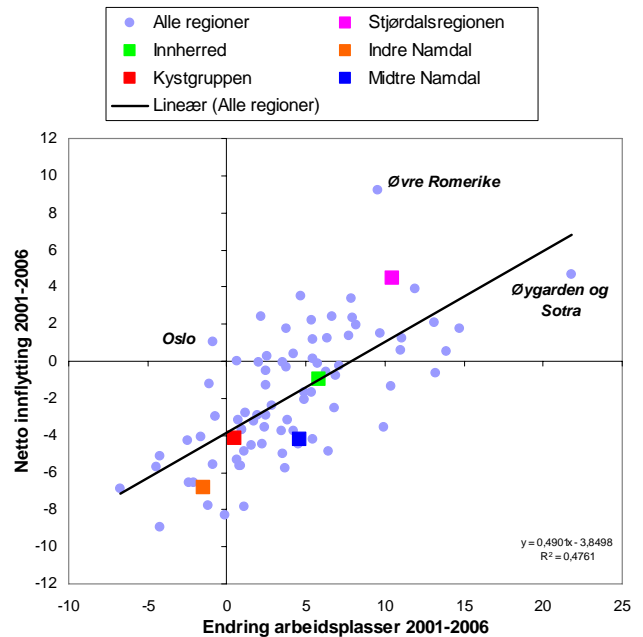
Metoden kan illustreres i diagrammet til høyre. Det er en klar og positiv sammenheng mellom netto innflytting til en region og vekst i arbeidsplasser. En enkel regresjonsanalyse, som vist i diagrammet, viser at endringer i antall arbeidsplasser i en region forklarer nesten 48 prosent av variasjonene i netto innflyttingⁱⁱ. Dersom en region har en vekst på 1 prosent i antall arbeidsplasser, vil dette statistisk føre til en netto innflytting på nesten en halv prosent.

Dette betyr samtidig at 52 prosent av flyttemønsteret skyldes andre forhold enn arbeidsmarkedet. Enkelte regioner er mer attraktive enn andre, og trekker til seg folk av andre årsaker enn arbeid. Denne stedlige attraksjonen kan vi måle som den vertikale avstanden mellom regionens plassering i diagrammet, og den avtegnede forventningslinjen.

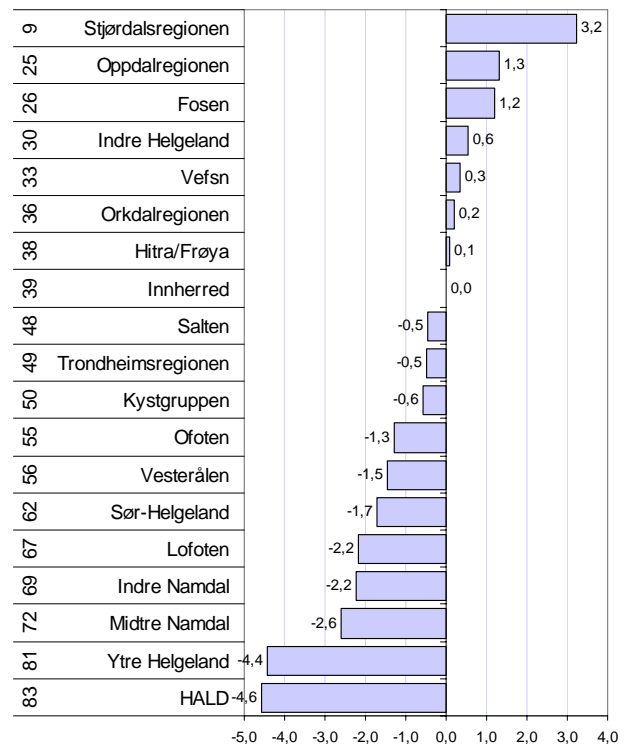
I figur 10 er attraksjonsindeksen for regionene i Trøndelag og Nordland vist. Attraksjonsindeksen er differansen mellom faktisk netto innflytting og forventet innflytting ut fra endringer i antall arbeidsplasser i regionen (forventningslinjen i figur 9). De mest attraktive regionene i Norge er Øvre Romerike, Oslo, Halden og Aremark og Nedre Glomma.

Innherred er verken attraktiv eller lite attraktiv, ettersom netto innenlands flytting er nøyaktig på forventningslinjen.

Stjørdals- og Oppdalsregionen samt Fosen er attraktive, antakelig som følge av nærheten til Trondheim, mens Trondheimsregionen er lite attraktiv, antakelig som følge av høye boligpriser.

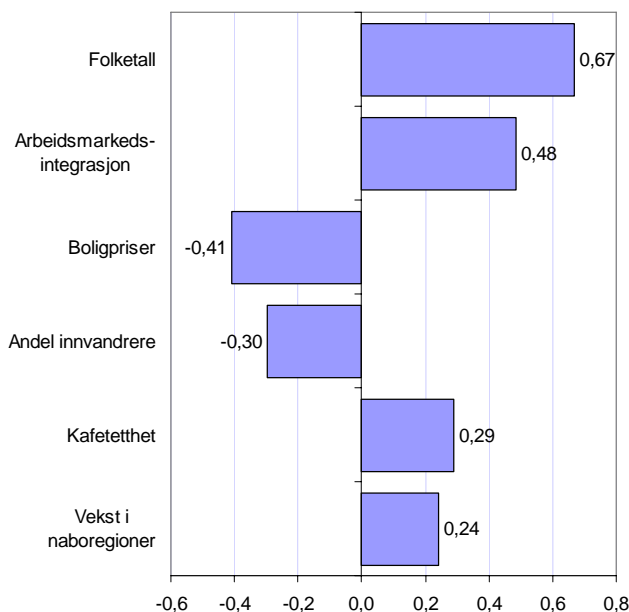
Figur 9: Sammenhengen mellom netto innflytting og vekst i arbeidsplasser for regionene i Norge.

Figur 10: Attraksjonsindeksen for regionene i Trøndelag og Nordland - periode 2001-2006.

Hva forklarer regional attraktivitet?

Data fra alle regioner i Norge er analysert for å forklare flyttestrømmene. Det ble funnet seks forhold som er signifikante. Disse forholdene, sammen med arbeidsmarkedet, forklarer 78 prosent av flyttestrømmene mellom regionene.

Figur 11: Forhold, i tillegg til endring i antall arbeidsplasser, som har signifikant forklaringskraft for regionenes flyttemønster. Figuren viser justert betaverdi.

Regioner med stor **befolkning** trekker til seg innflyttere.

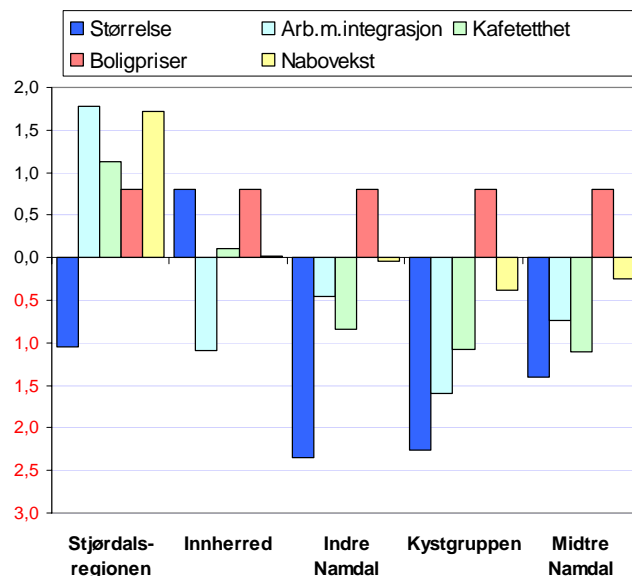
Arbeidsmarkedsintegrasjon er et mål for hvor stor andel pendlere det er i regionen. Dette gir et mål for pendlingsmulighetene til innbyggerne. Det er positivt for flyttingen å ha høy arbeidsmarkedsintegrasjon med naboregionene.

Høy **kafetetthet** er også positivt.

Høye **boligpriser** presser potensielle innflyttere ut.

Vekst i arbeidsplasser i naboregioner er positivt.

Høy **andel innvandrere** er negativt. Dette skyldes nok at innvandrere er mer tilbøyelig til å flytte enn andre.

Figur 12: Statistisk bidrag til nettoflytting i regionene i Nord-Trøndelag i perioden 2001-2006.

I figuren over ser vi hvilket statistisk bidrag den enkelte region i Nord-Trøndelag får fra de ulike forklaringsfaktorene.

I Nord-Trøndelag er Innherred en stor region, hvor størrelsen på folketallet isolert sett bidrar med netto innflytting på 0,8 prosent. De andre regionene er små, og taper innflyttere på det.

Stjørdalsregionen har høyest arbeidsmarkedsintegrasjon, noe som statistisk sett skulle bidratt til netto innflytting på 1,8 prosent i perioden. De andre regionene har lav arbeidsmarkedsintegrasjon, noe som har bidratt negativt.

Stjørdalsregionen og Innherred har høyere kafetetthet enn gjennomsnittet, og tjener innbyggere på dette.

Nord-Trøndelag har lave boligpriser. Dette skulle isolert sett tilsi en netto innflytting på 0,8 prosent.

Når det gjelder vekst i arbeidsplasser i naboregioner, har Stjørdalsregionen et positivt bidrag, de andre regionene negativt.

Disse faktorene, sammen med arbeidsplassveksten, forklarer mesteparten av nettoflyttingen i regionene i Nord-Trøndelag. Når alle faktorer tas med, har Stjørdalsregionen og Kystgruppen litt bedre utvikling enn forventet, mens de andre regionene har litt dårligere utvikling enn forventet.

Attraktivitet i kommunene

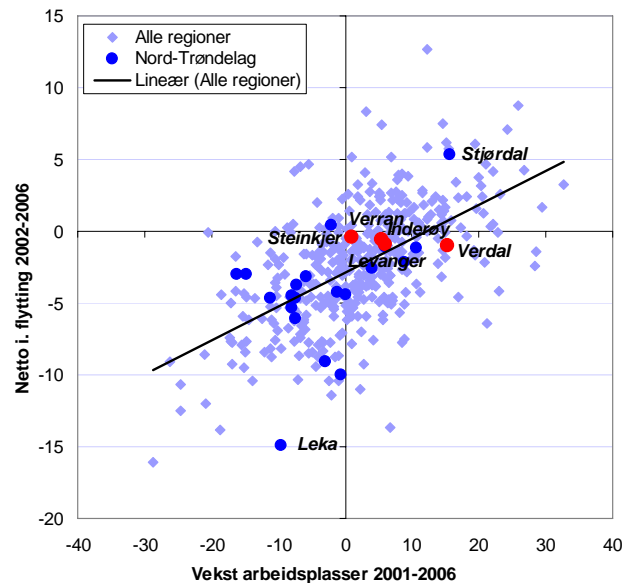
Vi måler attraktivitetⁱⁱⁱ gjennom å se på kommunens netto innenlands flytting, i forhold til vekst i arbeidsplasser. Det er normalt en positiv sammenheng mellom nettoutflytting og arbeidsplasser, som vist med linjen i diagrammet. Noen kommuner har imidlertid en bedre flyttebalanse enn veksten i arbeidsmarkedet tilsier, og disse vil vi derfor karakterisere som attraktive. Kommuner som evner å trekke til seg innbyggere, vil i neste omgang også få stimulert næringslivet gjennom økt lokal etterspørsel. Attraktivitet blir viktigere, ettersom stadig større andel av sysselsettingen i næringslivet er rettet mot lokal etterspørsel. Folk pendler også stadig mer, og dermed blir det en svakere sammenheng mellom arbeidsplasser og befolkning.

I diagrammet kan vi se at Verdal har den største veksten i antall arbeidsplasser av kommunene i Innherred. Likevel har Verdal høyere netto utflytting enn de andre kommunene i Innherred. For Steinkjer er det motsatt. Steinkjer har den laveste veksten i antall arbeidsplasser, men har likevel minst netto utflytting. For Levanger, Inderøy og Verran har utiklingen i flytting og arbeidsplasser vært svært lik, slik at disse kommunene overlapper hverandre i figuren.

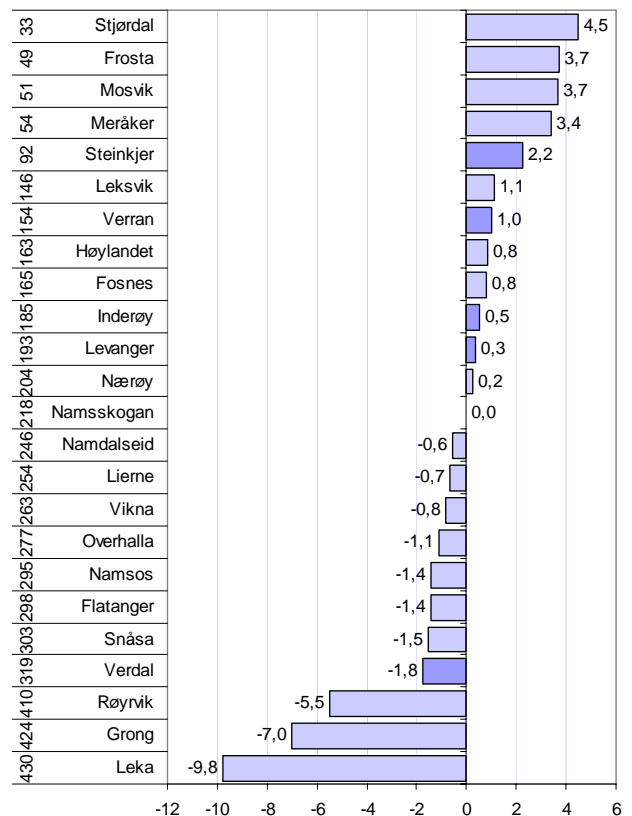
I figur 14 har vi rangert kommunene i Nord-Trøndelag med hensyn til attraktivitetsindeksen. Denne indeksen viser differansen mellom faktisk netto innenlands innflytting og forventet innflytting basert på arbeidsplassveksten. Dette tilsvarer den vertikale avstanden mellom kommunens plassering i figur 13 og forventningslinjen.

Her ser vi at Steinkjer er mest attraktiv av kommunene i Innherred, mens Stjørdal er mest attraktiv av kommunene i Nord-Trøndelag. Verran, Inderøy og Levanger er også mer attraktive enn gjennomsnittet, mens Verdal er lite attraktiv.

Det er mye pendling mellom kommunene i Innherred. Dermed vil det ikke være så nøye sammenheng mellom arbeidsplassutvikling og flytting i den enkelte kommune. Verdal fikk mange nye arbeidsplasser i perioden, men mange av de nye jobbene har blitt tatt av personer fra Steinkjer, Levanger og Inderøy. Dermed har den gode næringsutviklingen i Verdal bidratt til høyere attraktivitet i nabokommunene.

Figur 13: Sammenhengen mellom nettoutflytting og endring i arbeidsplasser i kommuner i Norge og Nord-Trøndelag.

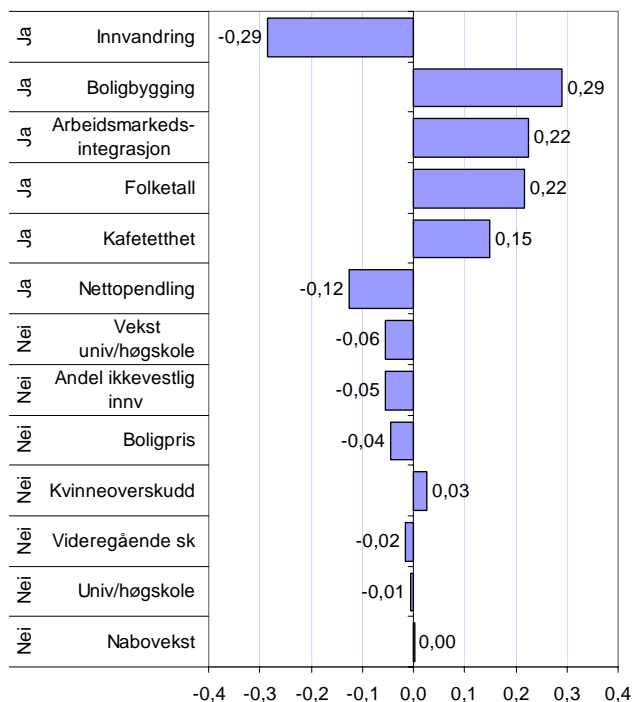
Figur 14: Attraktivitetsindeksen for kommuner i Nord-Trøndelag, periode 2002-2006. Tallene til venstre angir rangering på attraktivitetsbarometeret blant de 431 kommunene i Norge.

Hva forklarer attraktivitet i kommunene?

Kommunenes attraktivitet er analysert sammen med en rekke andre kjennetegn ved kommunene, for å forsøke å forklare variasjonen i attraktivitet.

Resultatene av denne statistiske analysen er vist i figur 15.

Figur 15: Sammenheng mellom ulike forklaringsfaktorer og nettoflytting, justerte betaverdier. Forhold som har signifikant betydning er markert med "ja" til venstre i figuren.

Innvandring. Kommuner med høy innvandring i perioden har lavere attraktivitet. Forklaringen på dette er antakelig at mange distriktskommuner med problemer med synkende folketall har hatt høy innvandring i perioden. Innvandrerne er imidlertid svært mobile, og flytter ofte fra den kommunen de innvandrer til. Statistisk sett fører 100 innvandrere i perioden til netto utflytting på 73.

Boligbygging. Det er en klar positiv sammenheng mellom boligbygging og innflytting. Årsakssammenhengen her går antakelig begge veier. Høy innflytting fører til økt boligbygging, men kommunens tilrettelegging for boligbygging vil også kunne bety høyere innflytting. Det siste vil antakelig være mest merkbart i pressområder.

Arbeidsmarkedsintegrasjon er positivt for attraktiviteten. Kommuner som har gode pendlingsmuligheter er mer attraktive.

Størrelsen på **folketallet** i seg selv er attraktivt. Folkerike kommuner trekker til seg innflyttere.

Høy **kafetetthet** er positivt for attraktiviteten.

Nettopendling virker negativt. Dette betyr at kommuner med høy netto utpendling har en tendens til å være mer attraktive. Dette er noe overraskende, ettersom kommuner med netto innpendling har overskudd på arbeidsplasser. Rent intuitivt skulle en forvente at slike kommuner trekker til seg nye innbyggere. En forklaring på dette er at kommuner med underskudd på arbeidsplasser kan sies å ha overskudd på folk. Dette overskuddet har kommunen opparbeidet seg over tid, kanskje nettopp fordi det er attraktivt å bosette seg der.

Forhold som ikke har forklaringskraft er vekst i universitet/høgskoler, andel ikke-vestlige innvandrere, boligpriser, kvinneoverskudd (i alder 20-40 år), videregående skoler eller høgskoler/universitet og arbeidsplassvekst i nabokommuner.

Analysen på kommunenivå ga noe andre resultat enn analysen på regionnivå. På regionnivå var boligprisene signifikante, mens boligbygging ikke ga signifikans. Dette kan tolkes som at boligbyggingen er viktig for hvilken kommune i en region innflyttingen kommer.

Arbeidsplassvekst i nabokommuner er ikke signifikant når vi analyserer på kommunenivå. For regioner var arbeidsplassvekst i naboregioner viktig. Når vi ikke får utslag for nabovekst på kommunenivå, kan det skyldes at vi må veie veksten i nabokommuner med pendlingsandelen. Dermed vil den positive effekten av nabovekst bli fanget opp av arbeidsmarkedsintegrasjonen.

Ellers er det overraskende at det ikke er mulig å finne positive effekter av utdanningsinstitusjoner. Verken nivået eller veksten i universitet/høgskolesektoren viser tegn til å påvirke flyttestrømmene.

I regionanalysen var ikke innvandringen med som forklaringsfaktor. Dermed ble den negative effekten av høy andel ikke-vestlig innvandrere i befolkningen overvurdert. Kommuneanalysen viser at det er *innvandringen* som har betydning, ikke *andelen innvandrere* i befolkningen.

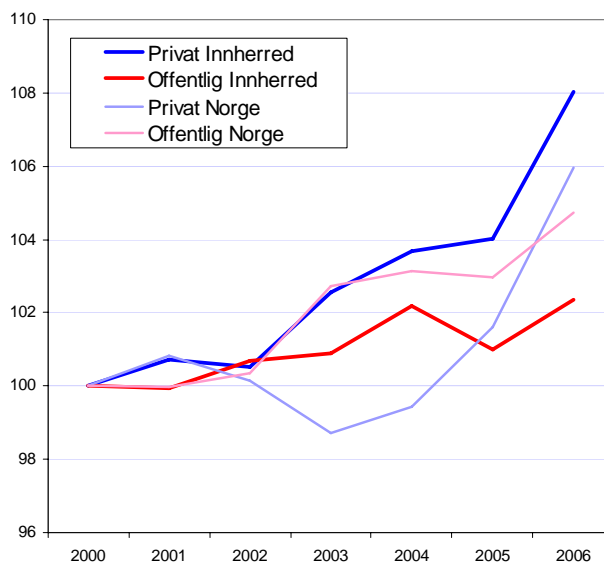
Sysseletting

Utviklingen i Innherred

Innherred har hatt en ganske jevn økning i antall arbeidsplasser i privat sektor siden 2000.

I resten av landet falt antall ansatte i privat sektor fra 2000 til 2003. Innherred hadde imidlertid en økning i denne perioden. Etter dette har veksten i private arbeidsplasser skutt fart i Norge, mens veksten i Innherred har vært litt svakere. Som følge av den relativt gode utviklingen i private arbeidsplasser i Innherred i begynnelsen av perioden, har Innherred høyere vekst i privat næringsliv fra 2000 til 2007 enn landsgjennomsnittet.

Utviklingen i offentlige arbeidsplasser har vært svakere i Innherred enn i resten av landet.

Figur 16: Utvikling i antall arbeidsplasser. Indeksert slik at nivået i 2000=100. Data: SSB.

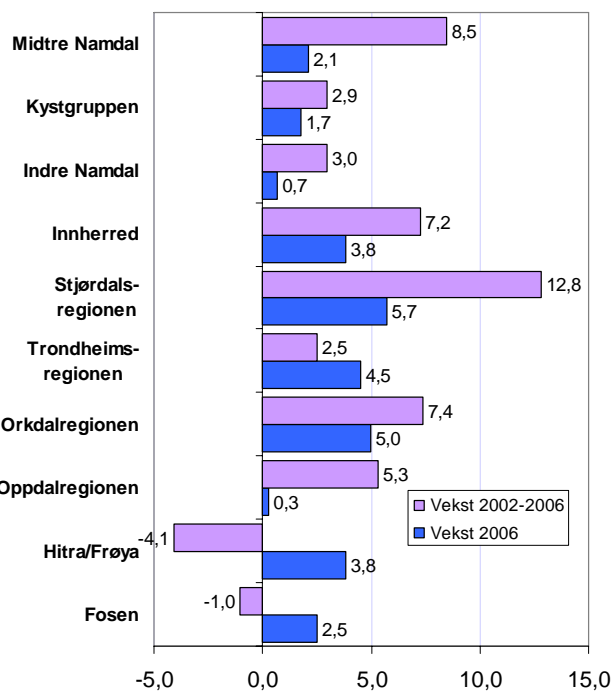
Regionene i Trøndelag

Samtlige regioner i Trøndelag hadde vekst i antall arbeidsplasser fra 2005 til 2006. Dette illustrerer den sterke konjunkturoppgangen, som forsetter med økt kraft i 2007.

Stjørdalsregionen har sterkest vekst, både i 2006 og i hele perioden.

Veksten i Innherred har også vært ganske bra, med en vekst på 7,2 prosent fra 2002 til 2006, og en vekst på 3,8 prosent i 2006.

Tilsvarende vekst på landsbasis er 5,0 prosent i denne perioden, og 3,5 prosent i 2006.

Figur 17: Prosentvis vekst i antall arbeidsplasser i 2006, og i perioden 2002-2006 for regionene i Trøndelag.

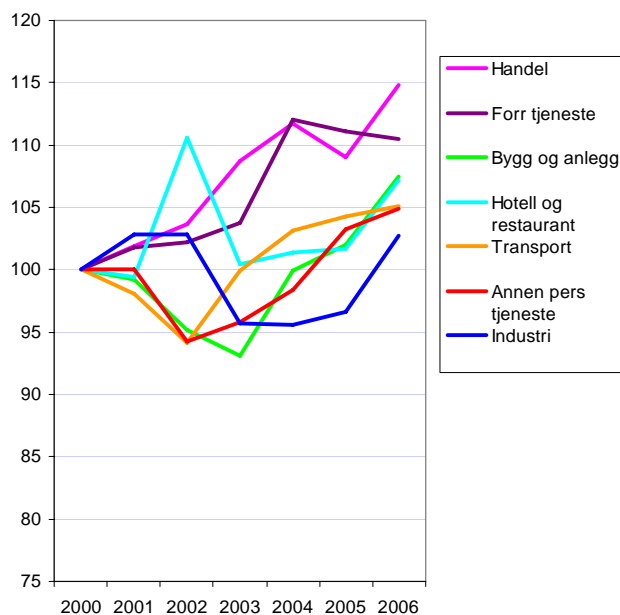
Utvikling i de ulike bransjene

De ulike bransjene har hatt ulik utvikling de siste årene i Innherred.

Handelen har hatt sterkest vekst i antall arbeidsplasser i Innherred. Siden 2000 har antall arbeidsplasser i handelen økt med nesten 15 prosent. Forretningsmessig tjenesteyting har økt med over ti prosent i samme periode, men hadde nedgang i 2006.

Bygg og anlegg, annen personlig tjenesteyting, hotell og restaurant og transport har hatt omtrent samme vekst siden 2000, med vekst i intervallet 5-7 prosent.

I industrien sank antall arbeidsplasser i 2003, men hadde en sterk økning i 2006. Dermed er det flere industriarbeidsplasser i Innherred i 2006 enn i 2000.

Figur 18: Utviklingen av antall arbeidsplasser i Innherred i de ulike bransjene, indeksert slik at nivået i 2000=100. Data: SSB.

Strukturendringene

Forskjellene i utviklingen mellom de ulike bransjene fører til strukturendringer i næringslivet i Innherred.

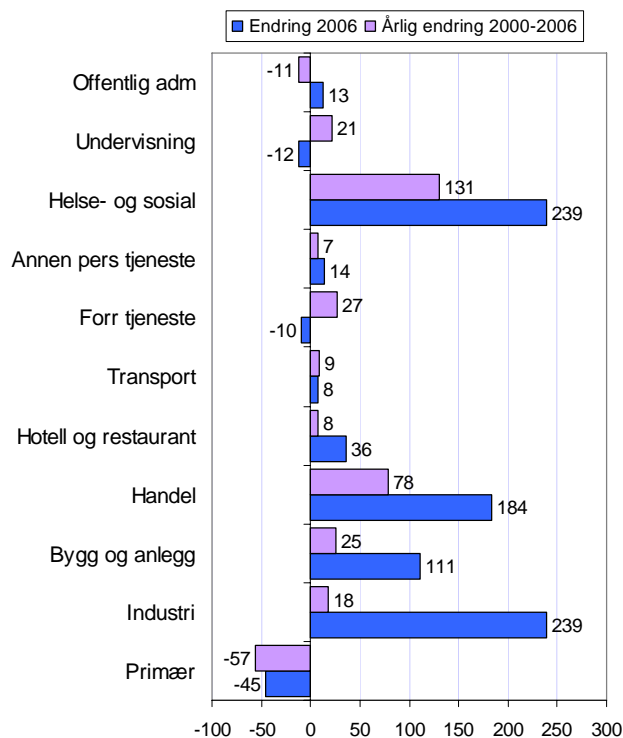
Det er helse og sosialsektoren som har hatt største vekst i antall arbeidsplasser i perioden etter 2000. Dette er hovedsakelig offentlige arbeidsplasser.

Handelen har også hatt en gjennomsnittlig vekst i antall på 78 arbeidsplasser i året de siste fem årene, og en vekst på 184 arbeidsplasser i 2006.

Industrien hadde en økning på hele 239 arbeidsplasser i 2006.

Bygg og anlegg økte også med 111 arbeidsplasser siste år.

I primærnæringene forsetter nedgangen i antall arbeidsplasser i 2006.

Figur 19: Endring i antall arbeidsplasser i 2006, og årlig endring i perioden 2000-2006. Data: SSB.

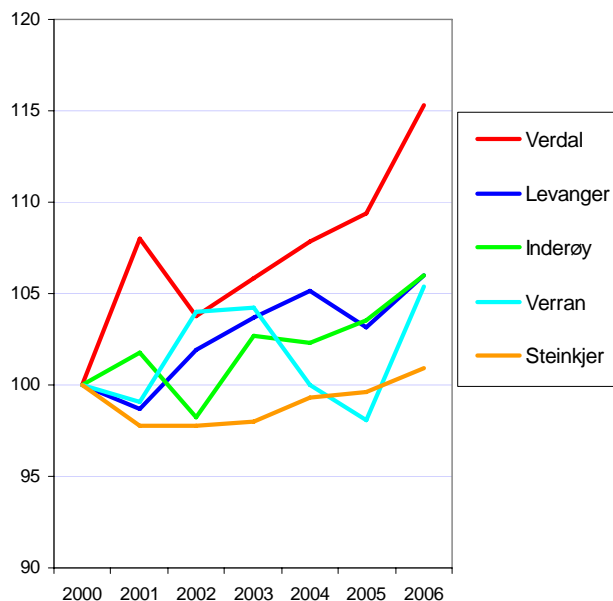
Arbeidsplassutvikling i kommunene

I figuren til høyre vises utviklingen i antall arbeidsplasser i kommunene i Innherred. Både private og offentlige arbeidsplasser er med.

Verdal har klart størst vekst i antall arbeidsplasser av kommunene i Innherred. I Verdal har antall arbeidsplasser økt med over 15 prosent i perioden.

Levanger, Inderøy og Verran har alle litt over fem prosent vekst i antall arbeidsplasser i perioden 2000-2006. For Verrans del kom veksten i et siste året.

Steinkjer har lavest vekst i antall arbeidsplasser av kommunene i Innherred, og her en vekst på under en prosent fra 2000 til 2006.

Figur 20: Utvikling i arbeidsplasser, indeksert slik at nivået i 2000=100. Data: SSB.

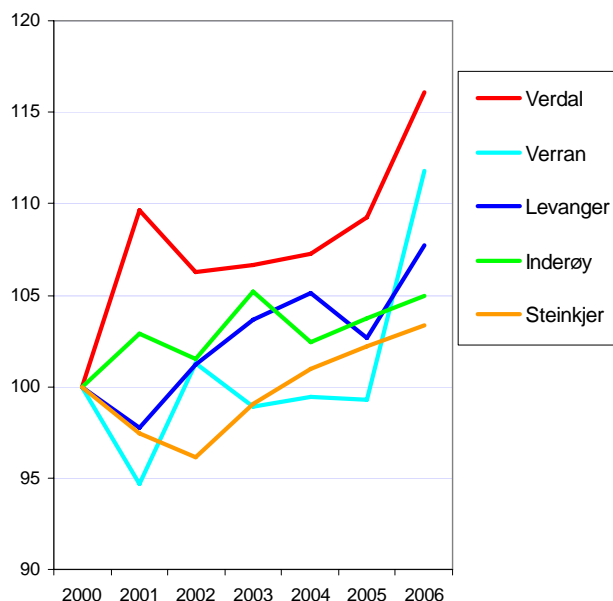
Private arbeidsplasser i kommunene

Det har vært sterkere svingninger i privat sektor enn i offentlig sektor.

Den sterke veksten i antall arbeidsplasser i Verdal har kommet i privat sektor. Det er mer enn 16 prosent flere private arbeidsplasser i Verdal i 2006 enn i 2000.

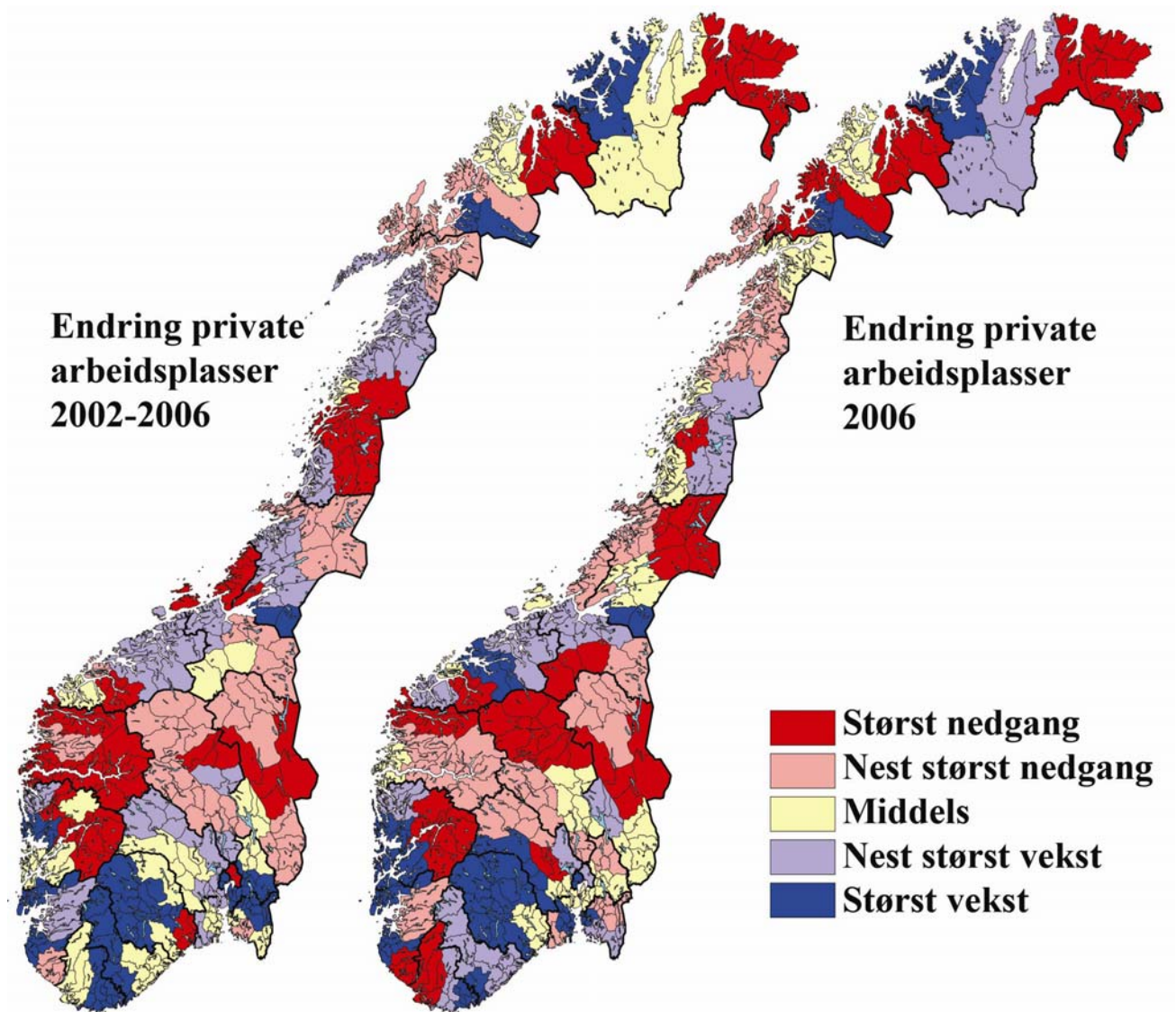
Verran har også sterk vekst i private arbeidsplasser, og hele veksten har kommet i privat sektor. Antall arbeidsplasser i privat sektor økte med over 12 prosent i Verran fra 2005 til 2006.

Steinkjer hadde lavest vekst i antall private arbeidsplasser, med 3,4 prosent for hele perioden.

Figur 21: Utvikling i arbeidsplasser i privat sektor, indeksert slik at nivået i 2000=100. Data: SSB.

Kart med endring i sysselsetting regioner

Figur 22: Endringer i antall private arbeidsplasser i regionene i Norge.

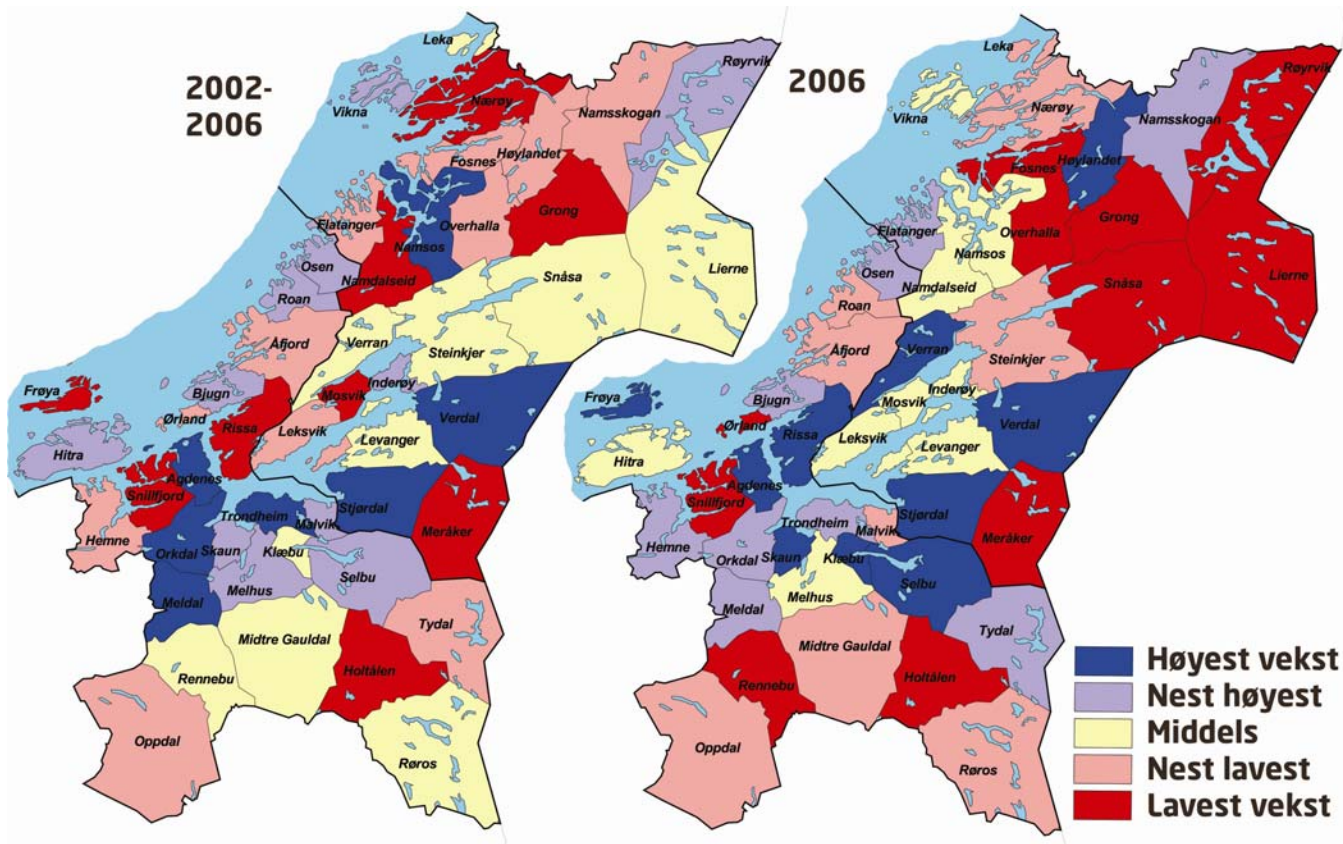
Kartene over viser variasjonene i vekst i arbeidsplasser i privat sektor i 2006, og i siste fem år.

Innherred er blant de nest beste regionene når det gjelder vekst i antall private arbeidsplasser de siste fem årene.

I 2006 er veksten i private arbeidsplasser i Innherred omtrent som gjennomsnittet for norske regioner. Vi så tidligere at det var en god vekst i private arbeidsplasser i Innherred i 2006, men i dette året var det også sterk

vekst på landsbasis. Veksten i Innherred var dermed ikke spesielt høy i forhold til andre regioner.

Kart med vekst i privat sysselsetting, kommuner

Figur 23: Vekst i arbeidsplasser, til venstre siste fem år, til høyre i 2006.

Kartene over viser variasjonene i vekst i arbeidsplasser 2006, og i siste fem år, for kommunene i Trøndelag.

Her ser vi at det er en konsentrasjon av vekstkommuner rundt Trondheim både i 2006, og i de siste fem årene.

I Innherred ser vi at Verdal er blant kommunene med høyest vekst både på kort og lang sikt. Inderøy er blant kommunene med nest høyest vekst i siste fem år, men middels i 2006.

Verran hadde sterk vekst i 2006, men har middels vekst de siste fem årene.

Levanger har middels vekst både i 2006 og siste fem år.

Steinkjer, som har den svakeste utviklingen av kommunene i Innherred, har likevel middels vekst i de siste fem årene, men har under middels vekst i 2006.

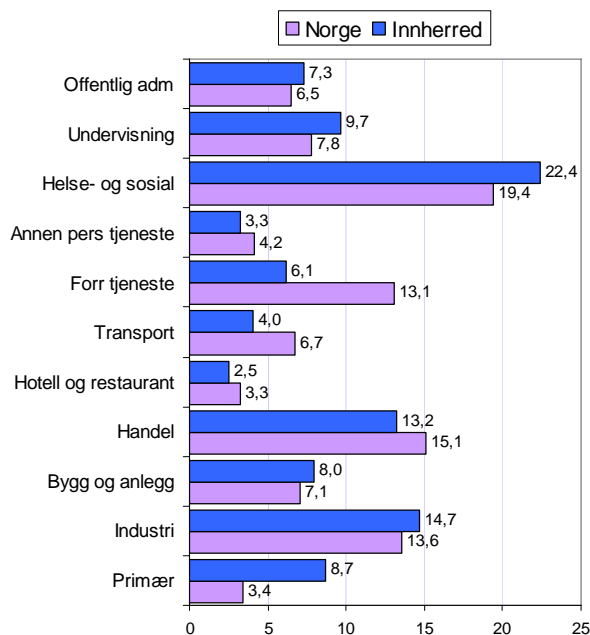
Næringsstruktur

Vi kan analysere næringsstrukturen gjennom å se på hvordan sysselsettingen fordeler seg mellom de ulike næringene.

I figuren til høyre har vi sammenliknet næringsstrukturen i Innherred med næringsstrukturen i Norge.

Næringsstrukturen i Innherred er ikke svært ulike næringsstrukturen i Norge. De største forskjellene finner vi i forretningsmessig tjenesteyting, transport og handel, der Innherred har små andeler i forhold til landsgjennomsnittet. Innherred har til gjengjeld langt høyere andel av arbeidsplassene i primærnæringene og noe høyere andeler i industri og bygg og anlegg.

Innherred har også relativt mange ansatte i de "offentlige" bransjene, helse og sosialtjenester, undervisning og offentlig administrasjon.

Figur 24: Prosentvis fordeling av arbeidsplassene på hovednæringer i 2006. Data fra SSB.

Næringsstruktur i kommunene

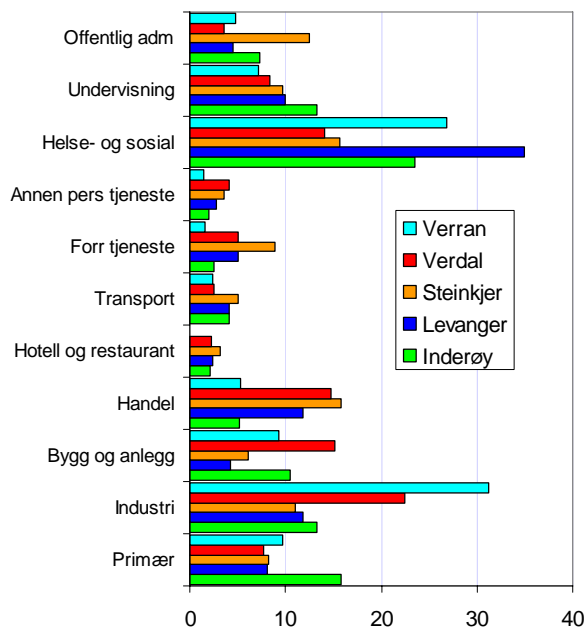
Når vi ser på bransjestrukturen i Innherred, skjuler vi at det er store forskjeller i strukturen i hver enkelt kommune. Det kan derfor være interessant å se på bransjestrukturen i hver enkelt av kommunene.

Steinkjer er handels- og administrativt senter, det ser vi ved at andelene innen offentlig administrasjon, forretningsmessig tjenesteyting og handel er høye.

Verran og Verdal er industrikommuner. Verdal har også mange ansatte i handel.

Inderøy er landsbrukskommune, med en stor andel av arbeidsplassene her.

Levanger har mange ansatte innen helse, som følge av sykehuset.

Figur 25: Prosentvis andel av arbeidsplassene i ulike næringer, av samlet antall arbeidsplasser. Data fra SSB.

Pendling

Nettopendling i kommunene i Innherred

Mange arbeidstakere krysser kommunegrensene for å arbeide i andre kommuner. Dersom et område har flere arbeidstakere enn arbeidsplasser, må en del av arbeidstakerne finne arbeid utenfor området.

I figuren til høyre er nettopendlingen i de tre kommunene i Innherred illustrert.

Levanger og Steinkjer er begge nær ved å ha like mange arbeidsplasser som sysselsatte. I begge kommunene er netto utpendling på 1,8 prosent.

Verdal har et underskudd på arbeidsplasser på 10,8 prosent i 2006. Dette underskuddet har blitt redusert de siste tre årene ettersom antall arbeidsplasser har økt.

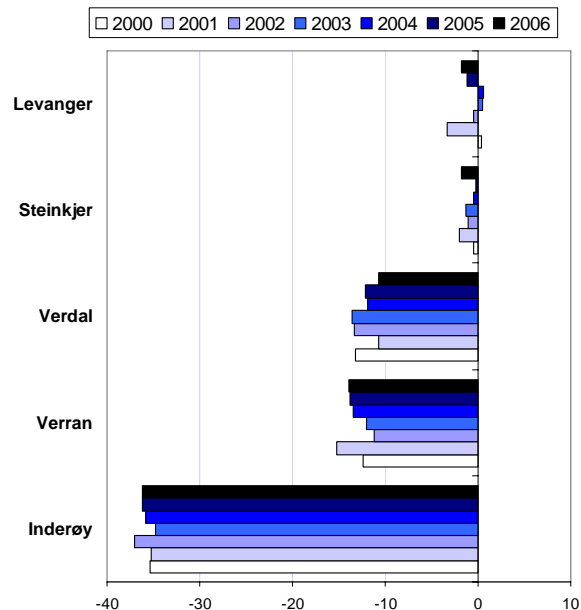
Verran har hatt økende utpendling, og har nå 13,8 prosent flere sysselsatte enn arbeidsplasser.

Inderøy er en typisk bostedskommune med høy utpendling på over 30 prosent.

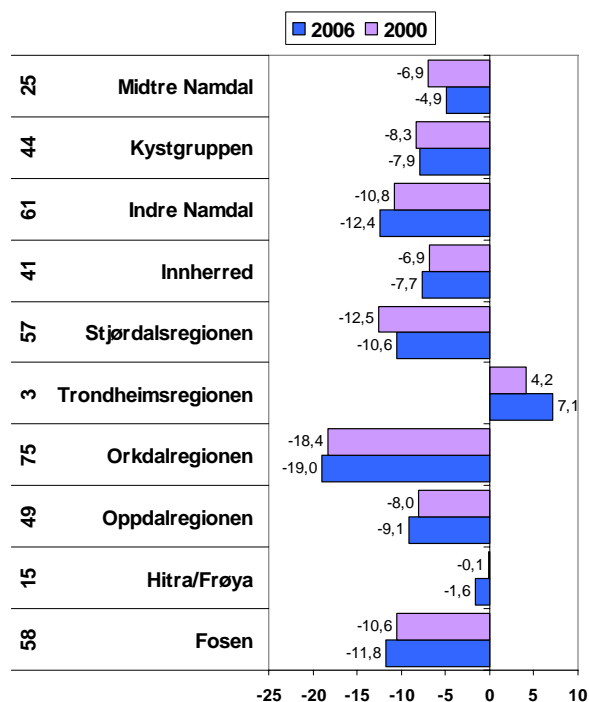
Pendling i ulike regioner

Vi kan også sammenlikne Innherreds underskudd på arbeidsplasser med andre regioner i Trøndelag. Det som kjennetegner arbeidsmarkedet i landsdelen er at Trondheim har et stort og økende overskudd på arbeidsplasser.

Innherred hadde en netto utpendling på 7,7 prosent i 2006. Dette var høyere enn i 2000, da utpendlingen var på 6,9 prosent.

Figur 26: Netto innpending - overskudd på arbeidsplasser, i perioden 2000-2006. Datakilde: SSB.

Figur 27: Netto innpending i prosent av bosatte arbeidstakere i regionene i Trøndelag i 2000 og 2006. Tallene til venstre angir rangeringen blant regionene i Norge mht nettopendling. Datakilde: SSB.

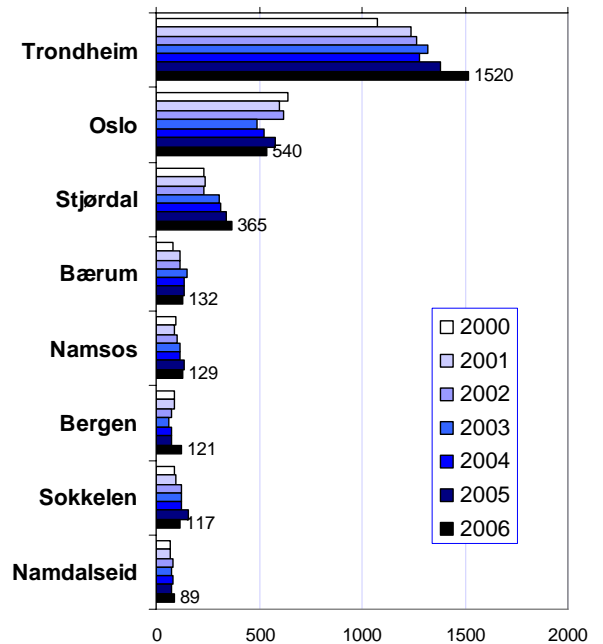
Utpendling fra Innherred

I figuren til høyre ser vi de kommunene som har flest arbeidstakere fra Innherred.

Trondheim er den kommunen som sysselsetter flest fra Innherred. I 2006 var det 1520 personer som pendlet fra Innherred til Trondheim. Antallet som pendler fra Innherred til Trondheim øker raskt. I 2000 var det bare 1076 personer som pendlet samme vei.

Derneft er det Oslo som har flest pendlere fra Innherred. Her er det antakelig mange studenter som fremdeles er registrert med Innherred som bosted.

Stjørdal sysselsetter også et økende antall pendlere fra Innherred. Her har antallet pendlere økt fra 230 i 2000 til 365 i 2006.

Figur 28: Antall arbeidstakere fra Innherred som pendler ut av regionen 2000-2006. Datakilde: SSB.

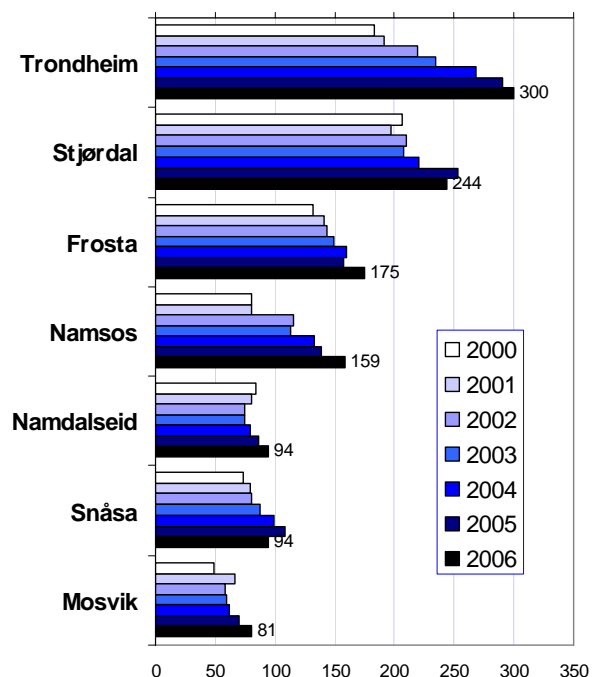
Innpendling til Innherred

I diagrammet til høyre er det vist antall personer som pendler inn til Innherred fra andre kommuner.

Innpendlingen til Innherred er naturlig nok langt mindre enn utpendlingen, ettersom det er et stort underskudd på arbeidsplasser i regionen.

Det er fire kommuner som har mange som pendler til Innherred. Det er Trondheim, Stjørdal, Frosta og Namsos.

Antallet som pendler inn er økende fra alle kommunene. Det viser at arbeidsmarkedet i regionen har blitt langt sterkere integrert med naboregionene de siste årene. Dette er en styrke både for befolkningen, som får flere muligheter, og næringslivet i regionen, som får et bredere rekrutteringsgrunnlag.

Figur 29: Antall arbeidstakere utenfor Innherred som pendler inn til regionen 2000-2006. Datakilde: SSB.

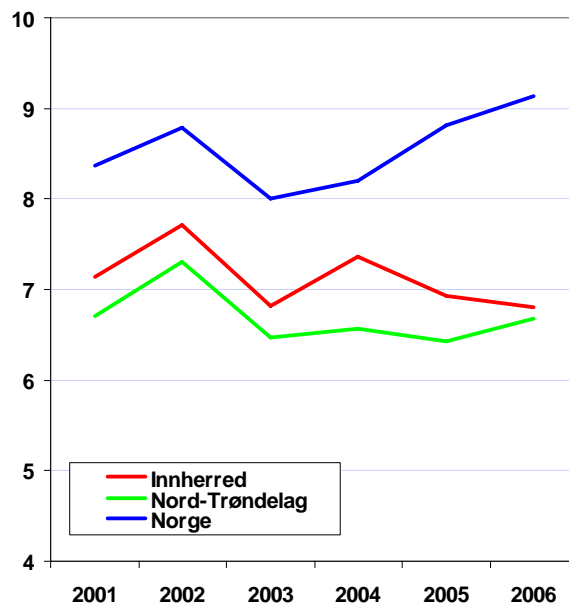
Nyetableringer

I denne rapporten måler vi etableringsaktiviteten gjennom å se på antall registreringer i Enhetsregisteret i prosent av eksisterende foretak. Holdingselskaper, og selskapstyper som ikke er næringsdrivende, er holdt utenfor statistikken.

I figuren er etableringsfrekvensen i Innherred målt for hvert år, og sammenliknet med etableringsfrekvensen for Nord-Trøndelag og Norge.

Etableringsfrekvensen i Innherred har vært under landsgjennomsnittet, men over fylkesgjennomsnittet i alle årene.

I de to siste årene har imidlertid etableringsfrekvensen falt i Innherred, men det har vært en økning på landsbasis.

Figur 30: Etableringsfrekvens i Innherred, Nord-Trøndelag og Norge.

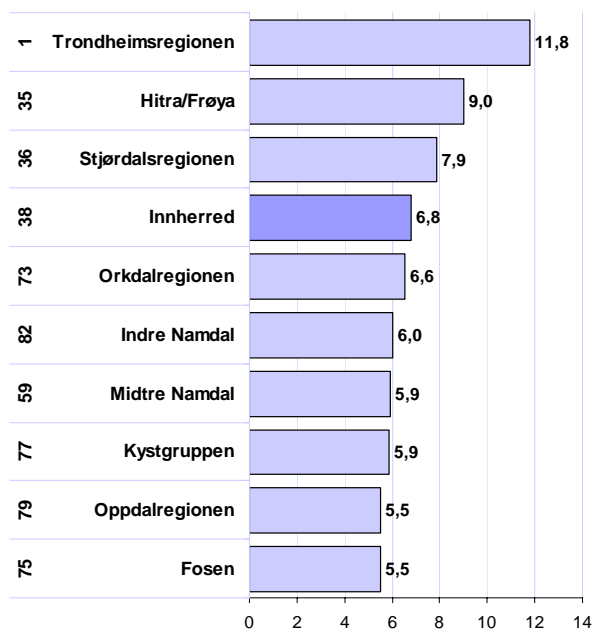
Etableringer i Innherred og andre regioner

Det er mulig å sammenlikne etableringsfrekvensen i Innherred med tilsvarende etableringsfrekvens i andre regioner. Dette er gjort i diagrammet til høyre.

Trondheimsregionen har høyest etableringsfrekvens blant regionene i Trøndelag i 2006. Regioner med høy etableringsfrekvens er ofte storbyregioner, eller regioner som ligger inntil storbyer. Trondheimsregionene er for øvrig den regionen i landet med høyest etableringsfrekvens de siste fem årene.

Innherred er rangert som nummer 56 av 83 regioner i 2006.

Innherred er rangert som nummer 38, når vi ser på gjennomsnittet de siste fem årene.

Figur 31: Etableringsfrekvens i 2006 i regionene i Trøndelag. Tallene til venstre angir regionens rangering blant de 83 regionene i Norge i perioden 2002-2006.

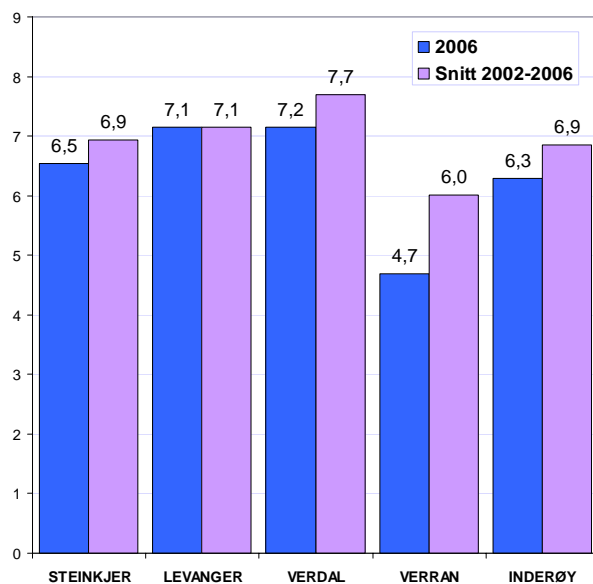
Nyetableringer kommunevis

Etableringsfrekvensen kan også måles innenfor hver enkelt kommune. I figuren til høyre er etableringsfrekvenser i kommunene i Innherred vist, både for 2006, og gjennomsnitt for perioden 2002-2006.

Verdal har høyest etableringsfrekvens, både i 2006 og i de siste fem årene, mens Levanger er nest best i begge periodene.

Steinkjer og Inderøy ligger noe under Verdal og Levanger, og har omtrent samme etableringsfrekvens. Verran ligger betydelig under de andre kommunene, spesielt i enkeltåret 2006.

Alle kommunene hadde lavere etableringsfrekvens i 2006 enn gjennomsnittet de siste fem årene. På landsbasis var etableringsfrekvensen høyere i 2006 enn i de foregående årene.

Figur 32: Etableringsfrekvens i kommunene i Innherred.

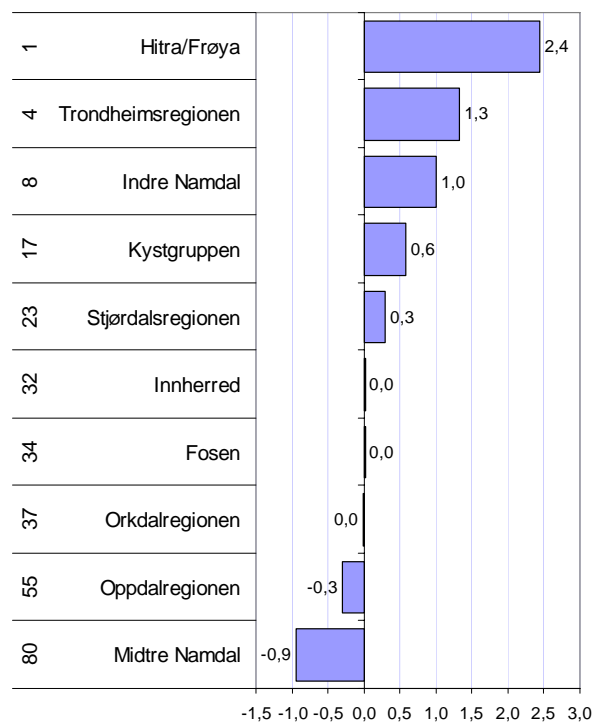
Faktisk og forventet etableringsfrekvens

Etableringsfrekvensen i et område blir sterkt påvirket av næringsstrukturen. Dersom det er mange foretak i tjenesteyting, vil det bli både mange nyetableringer og nedleggelse. Etableringsfrekvensen blir også positivt påvirket dersom befolkningen er stor og voksende.

I figuren til høyre har vi beregnet hvilken etableringsfrekvens regionene "normalt" vil få når vi tar hensyn til næringsstruktur, befolkningsvekst og størrelse. Deretter har vi målt avviket mellom faktisk og "normal" etableringsfrekvens.

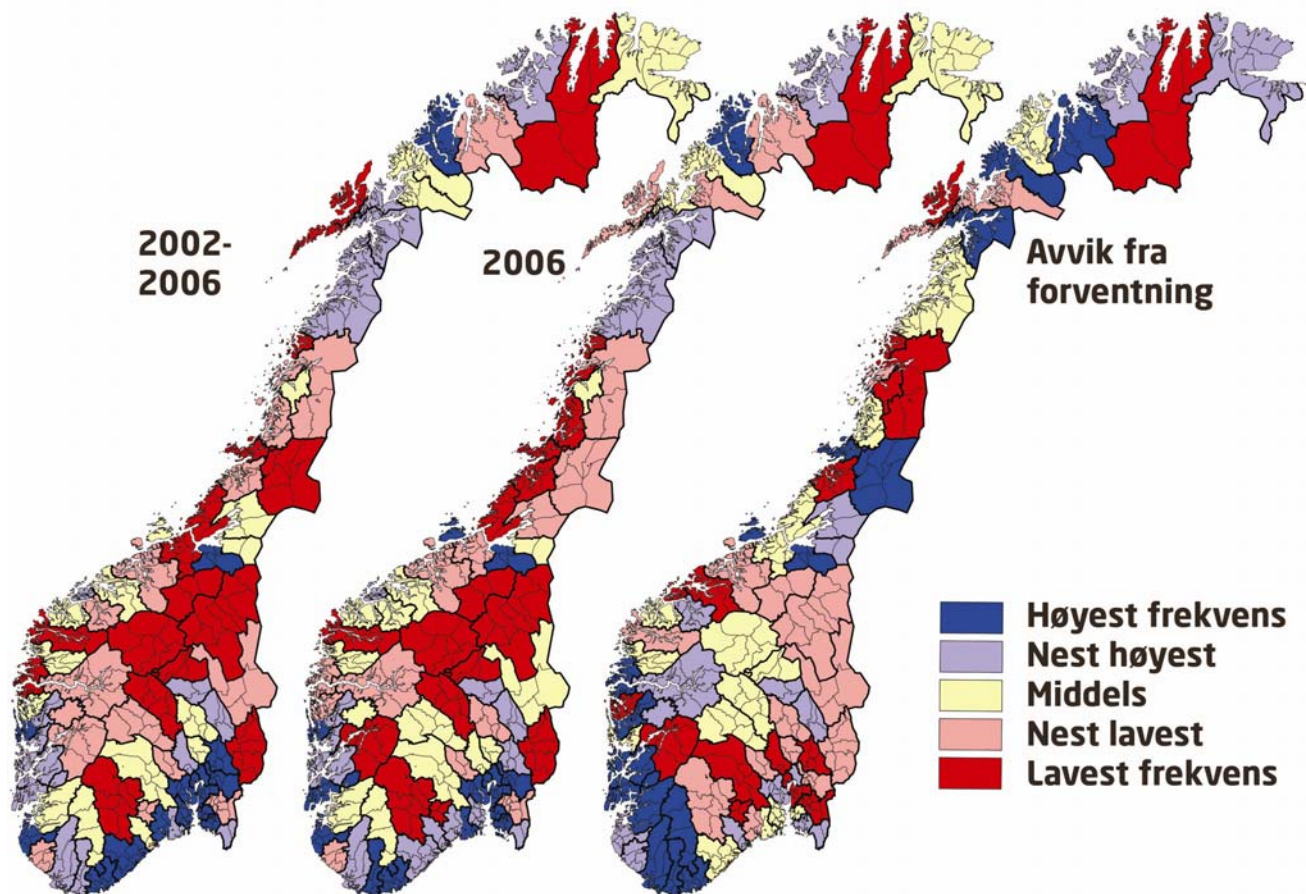
Av regionene i Trøndelag er det Hitra/Frøya som har klart størst positivt avvik mellom faktisk og forventet etableringsfrekvens i 2006. Også Trondheimsregionen har flere nyetableringer enn forventet ut fra bransjestruktur og befolkning.

I Innherred er etableringsfrekvensen som forventet ut fra bransjestruktur, befolkningsvekst og folketall.

Figur 33: Avvik mellom faktisk og forventet etableringsfrekvens i regionene på Trøndelag 2006. Tallene til venstre angir rangering mht avvik i 2006.

Kart over etableringsfrekvens i regionene

Figur 34: Etableringsfrekvenser i regionene. Til venstre gjennomsnittlig etableringsfrekvens i perioden 2002-2006. I midten etableringsfrekvens i 2006. Til høyre avvik mellom faktisk og forventet etableringsfrekvens basert på bransjestruktur og befolkningsvekst.

I kartene over er variasjonene i regionenes etableringsfrekvens illustrert.

Vi ser at det er liten forskjell på mønstrene når det gjelder etableringsfrekvens i 2006 og siste femårsperioden. De regionale mønstrene i etableringsfrekvensene er stabile, det er stort sett de samme regionene som har høyest frekvens hvert år. Dette er stort sett folkerike regioner med større bysentra og befolkningsvekst.

Når vi justerer for bransjestruktur og befolkningsvekst, som i kartet til høyre, framtrer helt andre mønster. Den høye etableringsfrekvensen i regionene i det sentrale Østlandet er forklart av bransjestruktur og befolkningsvekst. Justert for dette har Østlandet ikke flere nyetableringer enn forventet.

I sørvest er det et sammenhengende område med regioner som har langt flere nyetableringer

enn forventet. Dette området har også god lønnsomhet, og sterk vekst i private arbeidsplasser, og synes å være det mest dynamiske området når det gjelder næringsutvikling.

Vi kan se at Innherred er middels når det gjelder gjennomsnittlig etableringsfrekvens de siste fem årene, men under middels i 2006.

Når vi korrigerer for bransjestruktur og befolkning, som vist i kartet til høyre, ser vi at Innherred faktisk er litt bedre enn gjennomsnittet.

Vekst

For å undersøke regionale variasjoner i næringslivets vekst, har vi målt hvor stor andel av foretakene i ulike områder som har omsetningsvekst høyere enn prisstigningen^{iv}. Datakilde for dette kapitlet er regnskapsregisteret i Brønnøysund.

Andel vekstforetak i Innherred, Nord-Trøndelag og Norge

I figuren ser vi utviklingen i andel vekstforetak i Innherred, Nord-Trøndelag og Norge i perioden 1999-2006.

Både næringslivet i Innherred og i fylket for øvrig hadde en større andel vekstforetak enn landsgjennomsnittet i årene 2002-2004.

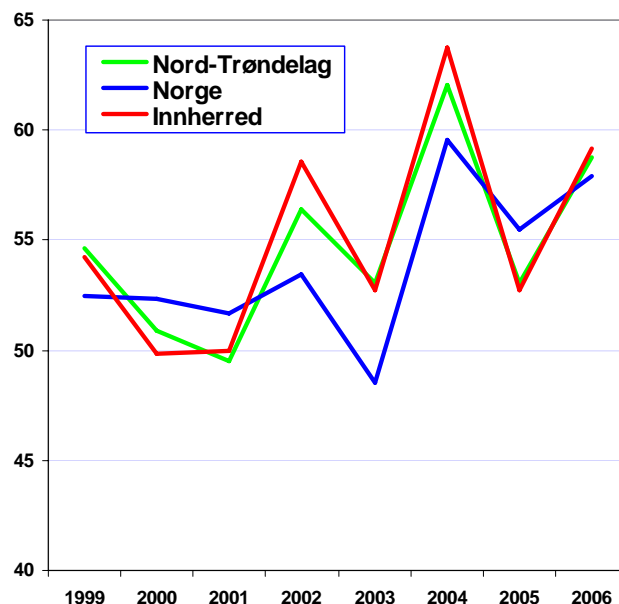
I 2005 sank imidlertid andel vekstforetak kraftig både i Innherred og resten av fylket, til et nivå langt under landsgjennomsnittet.

I 2006 har veksten tatt seg opp igjen, og Innherred ligger over landsgjennomsnittet.

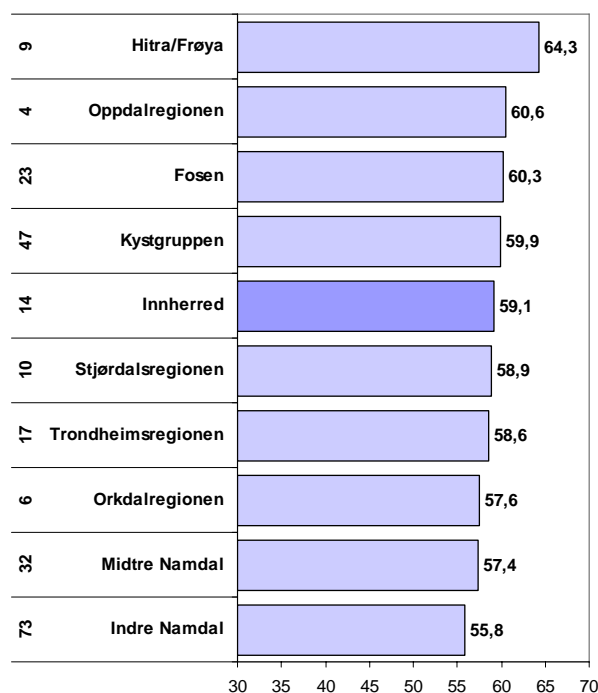
Andel vekstforetak i Innherred og andre regioner

I Innherred hadde 59,1 prosent av alle regnskapspliktige foretak realvekst i 2006. Dette var over landsgjennomsnittet på 57,9 prosent.

Som vi ser av figuren til høyre, er Innherred likevel bare plassert midt på treet blant trøndelagsregionene. De fleste regionene i Trøndelag har høyere andel vekstforetak enn landsgjennomsnittet.

Figur 35: Prosentvis andel av regnskapspliktige foretak med realvekst i omsetning.

Figur 36: Prosentvis andel av regnskapspliktige foretak med realvekst i omsetning i 2006. Tallene til venstre er regionens rangering mht gjennomsnittlig vekst siste fem år.

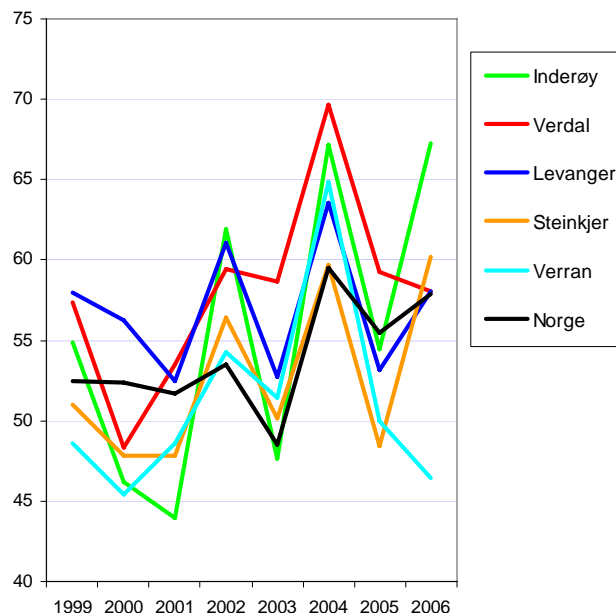
Utvikling i veksten i kommunene

Diagrammet til høyre viser hvordan utviklingen har vært i næringslivet i de enkelte kommunene på Innherred når det gjelder andel vekstforetak.

Næringslivet i Verdal har tidligere skilt seg ut med høyere andel vekstforetak enn de andre kommunene. I 2006 sank imidlertid andelen vekstforetak i Verdal til landsgjennomsnittet

Steinkjer og Inderøy hadde en sterk økning i andelen vekstbedrifter i 2006, og ligger begge godt over landsgjennomsnittet.

Verran har langt lavere andel vekstforetak enn de andre kommunene. I 2006 hadde flertallet av de regnskapspliktige foretakene i Verran nedgang i realomsetningen.

Figur 37: Andel av regnskapspliktige foretak med realvekst i omsetning.

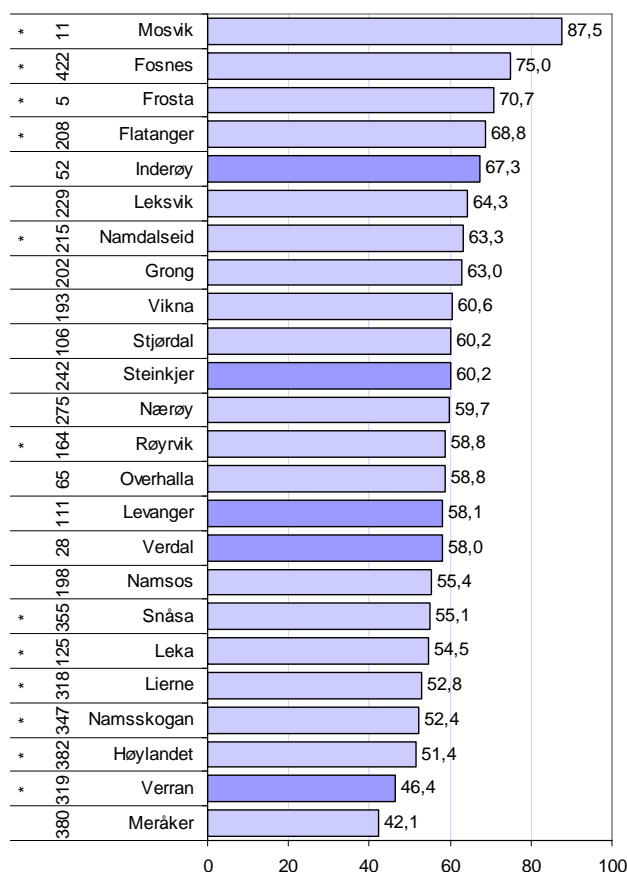
Vekst i kommunene i Nord-Trøndelag

I figur 38 ser vi andelen foretak med realvekst i kommunene i Nord-Trøndelag.

Inderøy har høyest andel vekstforetak av kommunene i Innherred. De kommunene som har høyere andel vekstbedrifter i fylket er alle små kommuner med få foretak i utvalget.

Steinkjer, Levanger og Verdal har alle litt høyere andel vekstforetak enn landsgjennomsnittet på 57,9 prosent. Verdal har hatt høy andel vekstforetak tidligere, og er derfor rangert så høyt som nummer 28 av 431 kommuner når det gjelder gjennomsnittlig vekst de siste fem årene.

Verran er nest dårligst i fylket når det gjelder vekst.

Figur 38: Andel foretak med realvekst i kommunene i Nord-Trøndelag. Rangering i forhold til andre kommuner i landet med hensyn til vekst de siste fem årene er vist til venstre. Kommuner med * har mindre enn 50 regnskapspliktige virksomheter.

Lønnsomhet

Regionale variasjoner i næringslivets lønnsomhet måler vi gjennom å se på andelen foretak som går med overskudd. Datakilde i dette kapitlet er regnskapsregisteret i Brønnøysund.

Lønnsomhet i Innherred, Nord-Trøndelag og Norge

Andelen lønnsomme foretak i Norge har steget bratt etter 2001.

Næringslivet i Innherred hadde langt høyere andel lønnsomme foretak enn landsgjennomsnittet i årene 2002-2004.

I 2005 sank andel foretak med positivt resultat i Innherred, mens andelen steg både i Norge og Nord-Trøndelag. Dermed ble lønnsomheten i Innherred lavere enn landsgjennomsnittet i 2005.

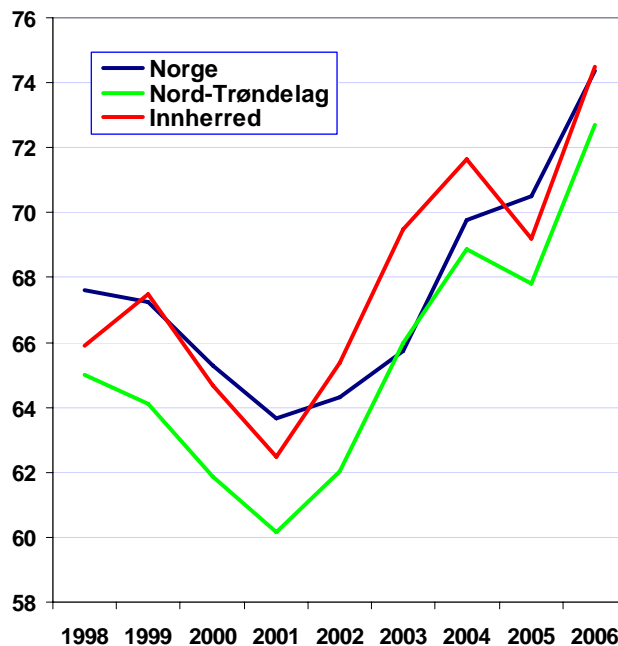
I 2006 økte andelen lønnsomme foretak sterkere i Innherred enn ellers i landet, og regionens næringsliv ble igjen mer lønnsomt enn landsgjennomsnittet.

Lønnsomhet i Innherred og andre regioner

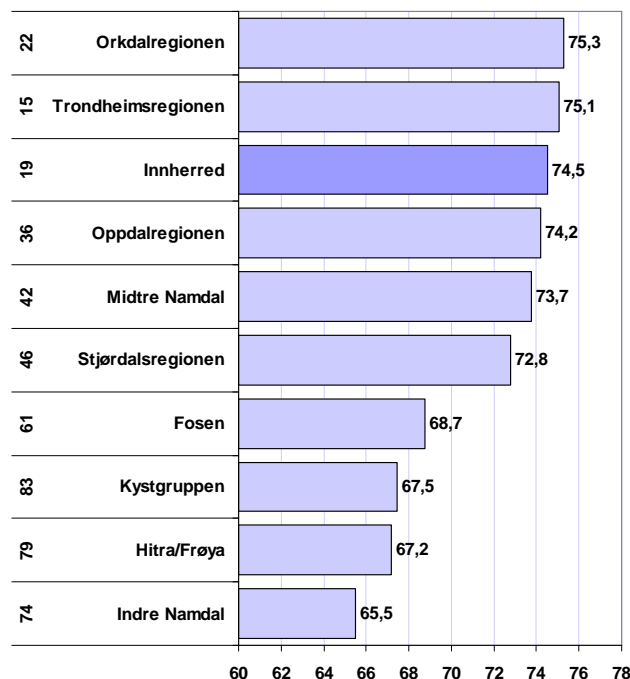
I figuren har vi sammenliknet lønnsomheten i næringslivet i Innherred med andre regioner i Trøndelag.

Orkdalregionen og Trondheimsregionen har vest lønnsomhet i næringslivet av regionene i Trøndelag, med Innherred på tredjeplass.

Innherred ble rangert som nummer 27 av 83 regioner når det gjelder lønnsomhet i 2006. Ser vi på gjennomsnittet de siste fem årene er Innherred rangert på plass nummer 19.

Figur 39: Prosentvis andel av regnskapspliktige foretak med positivt resultat.

Figur 40: Prosentvis andel av regnskapspliktige foretak med positivt resultat. Til venstre vises rangering med hensyn til de siste fem årene.

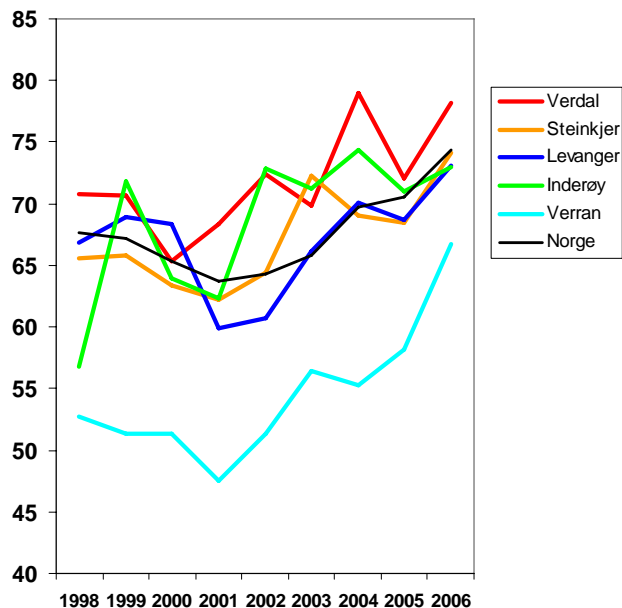
Utvikling lønnsomhet i kommunene i Innherred

I figuren til venstre ser vi utviklingen i andel lønnsomme foretak i kommunene i Innherred i perioden 1998-2006.

Verdal har hatt den beste lønnsomheten i perioden sett under ett, og klart best i de tre siste årene.

Steinkjer, Levanger og Inderøy har alle nesten samme andel lønnsomme foretak som landsgjennomsnittet i 2006.

Verran skiller seg ut gjennom å ha mye dårligere lønnsomhet enn de andre kommunene i hele perioden. I 2001 hadde mer enn halvparten av foretakene i Verran underskudd. Lønnsomheten har blitt forbedret i Verrans næringsliv etter dette, men ligger fremdeles klart under landsgjennomsnittet.

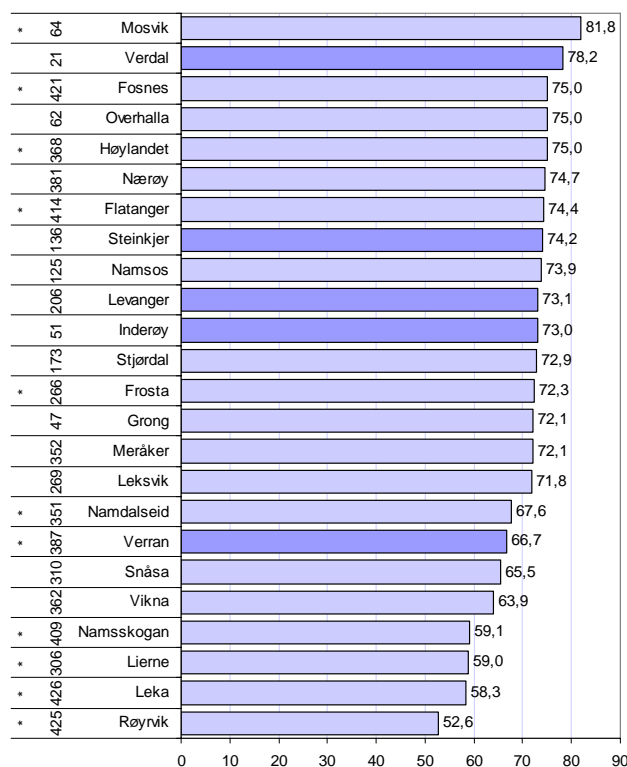
Figur 41: Andel lønnsomme foretak i kommunene i Innherred i perioden 1998-2006

Lønnsomhet i kommunene i Nord-Trøndelag

Verdal ble bare slått av Mosvik, når det gjelder andel lønnsomme foretak i kommunene i Nord-Trøndelag. Andel lønnsomme foretak i Verdal var på 78,2 prosent i 2006. Verdal har hatt god lønnsomhet de siste årene, og er rangert så høyt som nummer 21 av de 431 kommunene i landet.

Steinkjer, Levanger og Inderøy ligger alle litt over gjennomsnittet i Nord-Trøndelag, men samtidig under gjennomsnittet i Norge. Inderøy er best når det gjelder lønnsomhet i gjennomsnitt de siste fem årene, og er nummer 51 i Norge i denne perioden.

Verran har lavest lønnsomhet av innherredskommunene, men det er mange andre kommuner i fylket som har klart dårligere lønnsomhet.

Figur 42: Andel lønnsomme foretak i kommunene i Nord-Trøndelag. Rangering i forhold til andre kommuner i landet med hensyn til lønnsomhet de siste fem årene er vist til venstre. Kommuner med * har mindre enn 50 regnskapspliktige virksomheter.

Næringslivsindeksen

Næringslivsindeksen er et samlet mål for hvor vellykket næringsutviklingen har vært i et område.

Næringslivet er vurdert i forhold til fire faktorer: Vekst i omsetning, nyetableringer, lønnsomhet og størrelse i forhold til folketall (nærings-tetthet).

Indeksen er konstruert slik at den regionen som har lavest verdi på en av indikatorene får indeks 0, kommunen i midten får 5 og den regionen som har høyest verdi får verdi 10. Deretter er kommunene rangert i forhold til gjennomsnittlig verdi for de fire indikatorene. En poengsum på 5 innebærer et gjennomsnitt.

Figuren til høyre viser hvordan regionene i Trøndelag skårer på næringslivsindeksen i 2006. Innherred oppnådde en skår på 3,6 i 2006 og ble rangert som nr 43 av 83 regioner i landet. Målt etter gjennomsnitt siste fem år er Innherred nr 17, på grunn av høy rangering i 2003 og 2004.

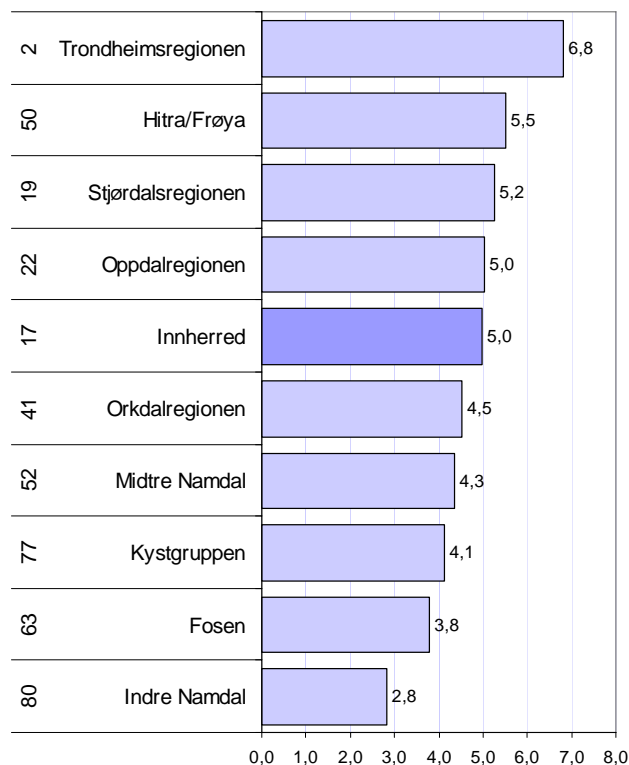
Trondheimsregionen er ellers ganske suveren blant regionene i Trøndelag, og er nesten alltid å finne blant de beste regionene i landet i nærings-NM.

Utvikling av næringslivsindeksen

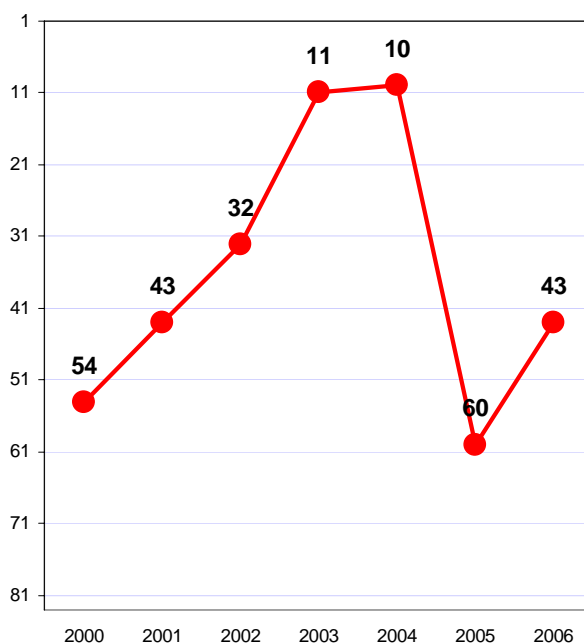
Innherred hadde sitt beste resultat på næringslivsindeksen i 2004, da regionen ble rangert som nummer 10. Innherred var også høyt rangert i 2003 på plass nummer 11.

I 2005 raste Innherreds rangering helt ned til plass nummer 60.

I 2006 ble Innherreds rangering nummer 43 av 83 regioner. Dette er bare en plass under gjennomsnittet av norske regioner.

Figur 43: Næringslivsindeksen 2006, for regionene i Trøndelag. Tallene til venstre angir rangeringen blant de 83 regionene i Norge siste fem år.

Figur 44: Innherreds rangering på næringslivsindeksen blant de 83 regionene i landet i perioden 2000-2006

Delindekser i Innherred

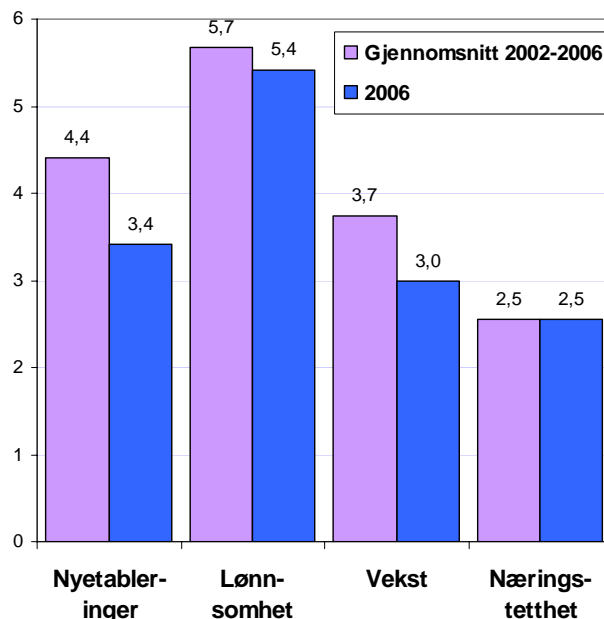
Figuren viser de ulike delindeksene som utgjør næringslivsindeksen 2006 og gjennomsnittet for perioden 2002-2006. En score på 5 er middels blant regionene i Norge.

Innherred skårer best når det gjelder lønnsomhet. Både i 2006 og siste fem år har lønnsomheten vært over gjennomsnittet. Lønnsomheten i 2006 er imidlertid litt svakere i forhold til de andre regionene i landet enn tidligere.

Næringslivet i Innherred har hatt lavere andel vekstforetak enn gjennomsnittet de siste fem årene. I 2006 var andelen vekstforetak i Innherred langt under gjennomsnittet,

Den samme tendensen ser vi når det gjelder nyetableringer. Her er Innherred svakere enn gjennomsnittet både i 2006 og siste fem år.

Næringsstetthet er en indikator som forandrer seg svært langsomt. Innherred har lav næringsstetthet.

Figur 45: Delindekser som inngår i næringslivsindeksen for Innherred.

Næringslivsindeks kommuner

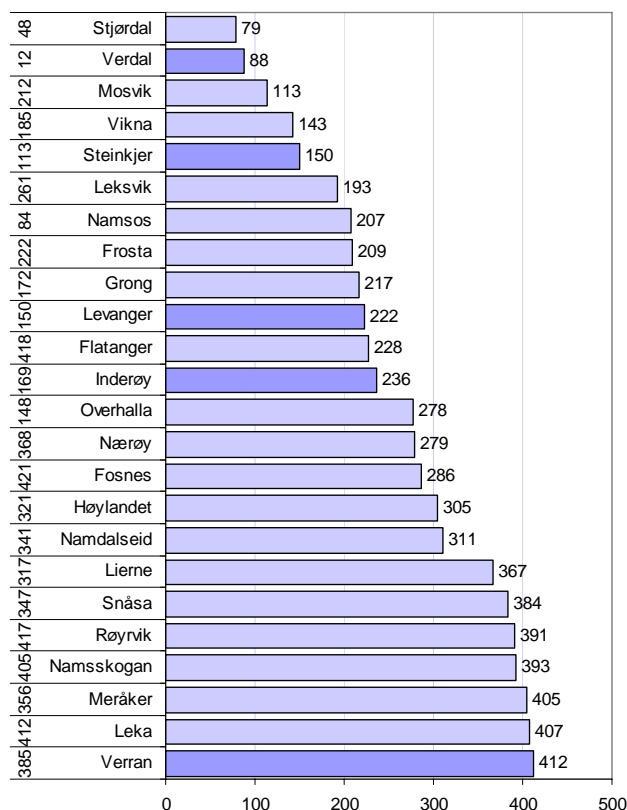
Figuren viser hvordan kommunene i Nord-Trøndelag skårer på næringslivsindeksen.

Verdal gjorde det beste av kommunene i Innherred i 2006. Verdal har en serie med svært gode resultat på denne rangeringen de siste årene, og er derfor nummer 12 av 431 kommuner når det gjelder gjelde næringslivsindeksen for de siste fem årene.

Steinkjer er femte best i fylket i 2006, men på plass nummer 150 på landsbasis.

Levanger og Inderøy ligger litt under gjennomsnittet blant norske kommuner i 2006.

Verran hadde den dårligste næringsutviklingen av alle kommunene i Nord-Trøndelag i 2006.

Figur 46: Kommunens rangering på næringslivsindeksen blant de 431 kommunene i landet. Rangering mht gjennomsnitt 2002-2006 er vist til venstre.

ⁱ Attraktivitetsbarometeret 2007 ble utarbeidet av Telemarksforskning-Bø på oppdrag fra NHO, og kan hentes fra:

http://www.nho.no/files/NHO_attraktivitetsbarometer.pdf

ⁱⁱ Sammenhengen mellom nettoflytting og vekst i arbeidsplasser er nok mer komplisert, ettersom netto innflytting også gir vekst i folketallet, som igjen fører til høyere etterspørsel og flere lokale arbeidsplasser. Modellen kan likevel brukes til å identifisere regioner som har høyere innflytting enn "normalt".

ⁱⁱⁱ Se mer om attraktivitet i rapporten "Attraktivitetsbarometer 2007", som kan lastes ned fra NHOs nettsider. Telemarksforskning-Bø har også laget attraktivitetsbarometer for Nord-Trøndelag med mer utfyllende stoff om dette.

^{iv} Merk at alle bedrifter teller likt med denne metoden. Små bedrifter vil telle likt med de største. Det samme gjelder målingene av lønnsomhet i neste kapittel. Dersom en bruker summerte tall vil en ofte bare avspeile utviklingen i de største bedriftene, derfor vil metoden vi har brukt være bedre for å få fram geografiske forskjeller. Ettersom både vekst og lønnsomhet er målt med regnskapsdata, vil en ikke fange opp avdelinger av konsern med hovedkontor andre steder. Disse er ofte store arbeidsgivere, men få av antall. Dermed vil dette ikke ha særlig påvirkning på resultatene. I det foregående kapitlet om arbeidsplasser, har vi imidlertid brukt andre datakilder der vi også fanger opp avdelinger med hovedkontor andre steder og ikke regnskapspliktige virksomheter.